

Gmina Brzeźno

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY BRZEŹNO**

Brzeźno – 2021

1.	WSTĘP	4
1.1.	PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA	4
1.2.	CEL SPORZĄDZENIA PROGNOZY.....	5
1.3.	ZAKRES MERYTORYCZNY PROGNOZY	6
1.4.	METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY ORAZ WYKORZYSTANE MATERIAŁY	6
2.	INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO STUDIUM ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	8
3.	CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO OBSZARU OBJĘTEGO SPORZĄDZENIEM STUDIUM.....	9
3.1.	AKTUALNY STAN ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENÓW	9
3.2.	ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA	11
3.2.1.	<i>Warunki fizyczno-geograficzne, rzeźba terenu, krajobraz .....</i>	<i>11</i>
3.2.2.	<i>Hydrografia .....</i>	<i>13</i>
3.2.3.	<i>Klimat .....</i>	<i>15</i>
3.2.4.	<i>Gleby .....</i>	<i>15</i>
3.2.5.	<i>Świat zwierząt .....</i>	<i>16</i>
3.2.6.	<i>Świat roślin .....</i>	<i>16</i>
3.2.7.	<i>Powietrze atmosferyczne .....</i>	<i>17</i>
3.2.8.	<i>Klimat akustyczny.....</i>	<i>18</i>
3.2.9.	<i>Promieniowanie elektromagnetyczne.....</i>	<i>18</i>
3.2.10.	<i>Formy ochrony przyrody.....</i>	<i>18</i>
3.3.	OCHRONA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO	22
3.4.	DIAGNOZA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA.....	22
3.4.1.	<i>Ocena odporności środowiska na degradację.....</i>	<i>22</i>
3.4.2.	<i>Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym różnorodności biologicznej.....</i>	<i>23</i>
3.4.3.	<i>Ocena stanu środowiska, jego zagrożeń oraz możliwości ich ograniczenia .....</i>	<i>23</i>
3.4.4.	<i>Ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi .....</i>	<i>23</i>
3.4.5.	<i>Ocena przydatności środowiska polegająca na określeniu możliwości rozwoju i ograniczeń dla różnych rodzajów użytkowania i form zagospodarowania obszaru.....</i>	<i>24</i>
4.	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI STUDIUM.....	25
5.	STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM...	26
6.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY	27
7.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO STUDIUM ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS JEGO OPRACOWANIA	28
8.	OCENA SKUTKÓW WPŁYWU USTALEŃ ZMIANY STUDIUM NA ELEMENTY ŚRODOWISKA. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE NA ŚRODOWISKO, A W SZCZEGÓLNOŚCI NA: LUDZI, WODĘ I POWIETRZE Z UWZGLĘDNINIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY TYMI ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANAMI NA TE ELEMENTY	31

8.1.	ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ ZMIANY STUDIUM NA ŚRODOWISKO.....	31
8.1.1.	<i>Oddziaływanie na bioróżnorodność, faunę i florę</i>	31
8.1.2.	<i>Oddziaływanie na ludzi</i>	31
8.1.3.	<i>Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne</i>	31
8.1.4.	<i>Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne</i>	32
8.1.5.	<i>Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i gleby</i>	32
8.1.6.	<i>Oddziaływanie na krajobraz</i>	32
8.1.7.	<i>Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne</i>	32
8.1.8.	<i>Oddziaływanie na klimat akustyczny</i>	32
8.1.9.	<i>Oddziaływanie odpadów</i>	32
8.1.10.	<i>Ryzyko wystąpienia poważnych awarii</i>	32
8.2.	ODDZIAŁYWANIA SKUMULOWANE	32
8.3.	OBSZARY PROBLEMOWE	33
9.	ODDZIAŁYWANIE NA OBSZARY CHRONIONE	34
9.1.	OBSZARY NATURA 2000	34
9.2.	OBZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU „POJEZIERZE DRAWSKIE”	36
9.3.	ZESPÓŁ PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWY „KARSIBÓR”	36
9.4.	UŻYTEK EKOLOGICZNY „BAGNO”	37
10.	INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	38
11.	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOTY OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	39
12.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W STUDIUM WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	40
13.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	41
14.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	42
15.	SPIS ZAŁĄCZNIKÓW	44
16.	SPIS RYSUNKÓW	45
17.	SPIS TABEL	46

1. Wstęp

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brzeźno (zwana dalej prognozą) opracowanej zgodnie z uchwałą Nr XX/124/2020 z dnia 29 września 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brzeźno” dla obszarów położonych w części obrębów ewidencyjnych Słonowice i Rzepczyno.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brzeźno (zwane dalej studium) przyjęte zostało uchwałą Nr XXI/108/97 Rady Gminy Brzeźno z dnia 27 maja 1997 r. i zmienione zostało uchwałami: Nr IV/14/07 Rady Gminy Brzeźno z dnia 15 lutego 2007 r. oraz Nr XLI/174/2014 Rady Gminy Brzeźno z dnia 28 marca 2014 r.

Obecna prognoza aktualizuje stan prawny związany z planowaniem przestrzennym, stan zagospodarowania przestrzennego gminy oraz odnosi się do elementów zmienianych zapisami studium.

Wszystkie informacje zawarte w prognozie opracowano stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowano do zawartości i stopnia szczegółowości projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brzeźno.

1.1. Podstawa prawna opracowania

Obowiązek sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 247 ze zm.). Niniejsza Prognoza w myśl wyżej przywołanego art. 46 stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Do głównych dokumentów prawnych odnoszących się do prognozy oddziaływania na środowisko należy zaliczyć:

- 1) ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 741 ze zm.);
- 2) ustawę z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 710 ze zm.);
- 3) ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 ze zm.);
- 4) ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1098);
- 5) ustawę z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1275);
- 6) ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1161 ze zm.);
- 7) ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 624 ze zm.);
- 8) ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 914 ze zm.);
- 9) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014, poz. 112);
- 10) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1839);
- 11) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (t.j. Dz. U. z 2014, poz. 1713);
- 12) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2011 r. Nr 25, poz. 133 ze zm.);
- 13) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016. poz. 2183);
- 14) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony

- gatunkowej roślin (Dz. U. 2014. poz. 1409);
- 15) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014. poz. 1408).
- 16) prawne zobowiązania wynikające z konwencji międzynarodowych ratyfikowanych przez Polskę w zakresie ochrony środowiska:
- a) Konwencja o ochronie europejskich dzikich gatunków zwierząt i roślin oraz ich siedlisk naturalnych, tzw. konwencja berneńska (panaeuropejska) zobowiązująca do ochrony dziko żyjących roślin i zwierząt oraz ich naturalnych siedlisk, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków ginących i zagrożonych wyginięciem .
  - b) Konwencją o obszarach wodno-błotnych, mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, tzw. konwencja ramsarska, której celem jest ochrona i czynne zabezpieczenie terenów podmokłych o międzynarodowym znaczeniu a w szczególności uchodzących za wybitne miejsca występowania ptaków wodno-błotnych.
  - c) Konwencja o ochronie gatunków wędrownych dzikich zwierząt (tzw. konwencja bońska) dotycząca ochrony wędrownych dziko żyjących gatunków zwierząt.
  - d) Konwencja o ochronie światowego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.
  - e) akta prawa Wspólnoty Europejskiej:
    - dyrektywa Rady EWG w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków zwana dyrektywą ptasią,
    - dyrektywa Rady EWG w sprawie ochrony naturalnych siedlisk oraz dziko żyjącej fauny i flory zwana dyrektywą siedliskową.

1.2. Cel sporządzenia prognozy

Sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko wynika z konieczności przeprowadzenia analizy istniejącego stanu środowiska, konsekwencji jakie mogą spowodować w środowisku ustalenia studium oraz wskazanie ewentualnych zmian, które mogą nastąpić w środowisku na skutek braku realizacji projektowanych rozwiązań. Odnosi się to zwłaszcza do obszarów chronionych. Prognoza powinna również ocenić negatywne oddziaływanie na obszarach sąsiadujących. W związku z powyższym, należy przeprowadzić analizę stanu i projektowanych zmian w zagospodarowaniu terenów, a jej wyniki przedstawić w niniejszym opracowaniu. Jeżeli występuje zagrożenie znaczącego oddziaływania ustaleń na środowisko przyrodnicze sąsiednich krajów, konieczne jest uwzględnienie tego w tekście prognozy.

Rozwiązania przyjęte w projekcie studium należy zbadać pod kątem stopnia negatywnego wpływu na środowisko. Jednym z głównych celów prognozy jest wyznaczenie sposobu eliminacji, bądź ograniczenia niepożądanych następstw realizacji ustaleń studium. Opracowanie powinno zawierać ponadto informacje o metodach wykorzystywanych przy jego tworzeniu oraz streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Celem opracowania prognozy jest:

- wypełnienie wymogów ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym oraz innych ustaw związanych z ochroną środowiska, w tym ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- przeprowadzenie czynności w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w związku ze zmianą studium, zgodnie z uchwałą inicjująca Rady Gminy w Brzeźnie;
- wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko, jaki może być spowodowany realizacją ustalonych lub dopuszczonych w studium form zagospodarowania terenów;
- analiza uwarunkowań lokalizacji i zagospodarowania terenu zawartego w projekcie studium na tle uwarunkowań istniejących pod kątem konsekwencji, jakie przedsięwzięcia mogą spowodować w zakresie ochrony lub utraty walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego w kolejnych etapach planistycznych, a w końcu na etapie realizacji i eksploatacji.

1.3. Zakres merytoryczny prognozy

W związku z art. 53 i art. 58 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko zwrócono się do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Świdwinie o określenie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Brzeżno.

W związku z art. 53 i art. 57 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy zwrócono się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie o określenie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Brzeżno.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko jest zgodny ze stanowiskiem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie przedstawionym w pismach z dnia 26 lutego 2021 r., znak pisma: WOPN-OS.411.12.2021.KM oraz stanowiskiem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Świdwinie przedstawionym w piśmie z dnia 10 lutego 2021 r., NZNS.9022.0.1.2021.

Prognoza przedstawia opis stanu i funkcjonowanie środowiska, przy jednoczesnej ocenie jego odporności na degradację oraz zdolność do regeneracji. Dokument podaje również ewentualne zmiany, których występowanie może być uzależnione od braku realizacji ustaleń studium. Omawiane są ponadto skutki realizacji wspomnianych ustaleń w stosunku do zagospodarowania i użytkowania terenów objętych zakresem realizacji. Skutki te rozpatrywane są pod kątem zgodności z przepisami prawa dotyczącego ochrony środowiska, skuteczności ochrony bioróżnorodności oraz zachowania odpowiednich proporcji między terenami o różnych formach użytkowania.

Prognoza przedstawia wyniki analiz i ocen w formie opisowej i kartograficznej.

1.4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy oraz wykorzystane materiały

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu studium została opracowana w trakcie prac nad projektem studium. Tworzenie prognozy oparte jest na rozpoznaniu terenowym uwarunkowań ekofizjograficznych, określeniu walorów krajobrazowych, jak również opisanie możliwych zagrożeń i uciążliwości mogących wystąpić w sąsiedztwie.

Lokalizację i identyfikację terenów chronionych (istniejących i projektowanych) zlokalizowanych w obrębie gminy, jak również rodzajów oddziaływań wynikających z realizacji projektowanych ustaleń studium, przeprowadzono na podstawie:

- Planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego (uchwała Nr XLV/530/10 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 19 października 2010 r., zmieniona uchwałą nr XVII/214/20 z dnia 24 czerwca 2020 r.);
- Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 (uchwała Nr VIII/100/19 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 28 czerwca 2019 r.);
- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2021-2027;
- "Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego" (2010);
- opracowania „Klimat województwa zachodniopomorskiego” Akademia Rolnicza w Szczecinie, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2007 r.;
- opracowania „Waloryzacja przyrodniczej gminy Brzeżno” wykonanego w 2003 r. przez zespół Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie;
- Raportów o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim opracowanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie;
- opracowanie ekofizjograficzne dla obszaru zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Brzeżno – 2012/2013;
- informacji Głównego Urzędu Statystycznego;
- innych dokumentów, w tym uwagi i uwarunkowania jednostek opiniujących i uzgadniających studium.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody indukcyjno-

opisowej. Metoda ta polega na ogólnej charakterystyce istniejących zasobów środowiska, łączeniu w logiczną całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska oraz wskazaniu potencjalnych następstw mogących wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń studium.

Pierwszym etapem prac nad prognozą oddziaływania na środowisko było rozpoznanie uwarunkowań środowiska przyrodniczego i kulturowego w oparciu o wizję terenową oraz dostępne materiały i dokumenty planistyczne. W czasie wizji terenowej przeprowadzono inwentaryzację urbanistyczną i uzupełniającą w stosunku do zawartej w różnych dokumentach inwentaryzację przyrodniczą polegającą na rozpoznaniu stanu środowiska.

Posłużono się również metodą porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi. Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz stopień ogólności ustaleń studium.

Prognoza sporządzana była równoległe z opracowywanym studium, w związku z czym na bieżąco w studium nanoszone były zmiany wynikające z zapisów prognozy.

2. Informacje o zawartości i głównych celach projektowanego studium oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, celem studium jest określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, po uprzednim rozpoznaniu uwarunkowań rozwoju gminy. Studium nie jest aktem prawa miejscowego, stanowi akt kierownictwa wewnętrznego kształtowania polityki gminnej, poprzez określenie celów oraz zidentyfikowanie uwarunkowań, ograniczeń i możliwości rozwoju oraz ustalenie kierunków zagospodarowania przestrzennego. Studium sporządza się dla obszaru w granicach administracyjnych gminy.

Mimo, że opracowanie to nie stanowi aktu prawa miejscowego, to jednak jego zapisy są wiążące dla organów zarządzających gminą i jako takie zobowiązują władze do prowadzenia określonej w nim polityki przestrzennej. Ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego są wiążące przy sporządzaniu planów miejscowych.

Prace związane ze sporządzeniem przedmiotowej zmiany studium zostały podjęte na mocy uchwały Nr XX/124/2020 z dnia 29 września 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brzeźno” dla obszarów położonych w części obrębów ewidencyjnych Słonowice i Rzepczyno.

Przedmiotem opracowania studium jest, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, obszar w granicach administracyjnych gminy Brzeźno, jednak zmiana dotyczy terenów położonych w granicach obrębów ewidencyjnych Słonowice i Rzepczyno. Zakres przedmiotowy opracowywanego studium jest zgodny z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz rozporządzeniem wykonawczym do tej ustawy.

W tekście oraz na rysunku Studium wprowadzono następujące zmiany:

- w północnej części gminy (obręby Półchleb, Wilczkowo, Koszanowo, Chomętowo) wprowadzono granicę obszaru powierzchni ograniczającej od lotniska wojskowego Świdwin (kompleks wojskowy K-6019 Świdwin);
- przeznaczono pod zalesienie działkę nr 140/2 obręb Rzepczyno;
- ujawniono złoża kruszyw naturalnych Słonowice I, II, III oraz teren i obszar górniczy Słonowice III.

Projektowany dokument posiada powiązania z większością dokumentów wymienionych w punkcie 1.4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy oraz wykorzystane materiały.

3. Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem studium

3.1. Aktualny stan zagospodarowania i użytkowania terenów

Rzepczyno

Rysunek 1. Lokalizacja obszaru opracowania zmiany studium w obrębie Rzepczyno (źródło: geoportal.gov.pl)

Analizowany teren położony jest na wschód od zabudowań wsi Rzepczyno. Działka ta pokryta jest gruntami ornymi klasy RIVa, RIVb, RV oraz gruntami leśnymi (Ls IV). Z trzech stron opisywany teren graniczy z lasem. Najbliższe zabudowania mieszkalne znajdują się w odległości ok 180 m na zachód (dz. nr 111 – zabudowa zagrodowa). Analizowany teren znajduje się w całości w granicach obszaru specjalnej ochrony Natura 2000 „Ostoja Drawska” (PLB320019).

Teren objęty prognozą stanowią tereny rolne oraz tereny porolne, porośnięte głównie trawami i roślinami zielnymi. Na terenie, oprócz roślin uprawnych znajdują się niewielkie płyty lasów oraz zadrzewień w skład których wchodzi głównie sosny. Analizowany obszar charakteryzuje się niewielkimi zmianami ukształtowania terenu.

Teren opracowania został przekazany w latach 60-tych XX w. Nadleśnictwu Klęcko, jako grunty przekazane do zalesienia, jednak do dnia dzisiejszego nie zostało to zrealizowane. Grunty te położone są na skłonie pomiędzy lasami kompleksu leśnego Leśnictwa Świdwin, celowe jest ich zagospodarowanie w kierunku leśnym wyrównując tym samym granicę polno-leśną pomiędzy działkami 581 i 585.

Słonowice

Analizowany obszar obejmuje obszar działki nr 272/9 i położony jest pomiędzy wsiami Słonowice oraz Póchleb. Obszar ten w większości stanowią użytki rolne – grunty orne klas RIVa, RIVb, RV oraz łąki LV. W południowej części działki znajdują się niewielkie obniżenia terenu, które porastają niewielkie płyty zadrzewień oraz zakrzaczeń. Nieużytki te, w szczególności podczas okresów opadów wypełniają się wodą. Od zachodu do terenu objętego zmianą studium przylega droga wojewódzka, natomiast od wschodu obszar ten sąsiaduje z terenem lokalizacji farmy elektrowni wiatrowych.

Teren opracowania w całości położony jest poza granicami obszarów chronionych ustanowionych na podstawie przepisów odrębnych dotyczących ochrony przyrody. Tereny nieużytków, o których

wspomniano powyżej proponowane są w obowiązującym Studium do objęcia ochroną jako użytki ekologiczne. Na analizowanym terenie znajdują się na nim natomiast dwa stanowiska archeologiczne objęte strefami W III. W północnej części terenu zlokalizowane są udokumentowane złoża kruszywa naturalnego oraz teren i obszar górniczy Słonowice III.

Rysunek 2. Lokalizacja obszaru opracowania zmiany studium w obrębie Słonowice (źródło: geoportal.gov.pl)

Rysunek 3. Widok na południowy fragment obszaru opracowania w Słonowicach

Rysunek 4. Widok na centralną część obszaru opracowania w Słonowicach

Poza powyższymi obszarami objętymi uchwałą w sprawie przystąpienia do zmiany Studium, ustalenia zmiany studium dotyczą również ujawnienia pozostałych złóż, terenów i obszarów górniczych położonych na terenie gminy oraz powierzchni ograniczającej lotniska wojskowego w Świdwinie.

3.2. Istniejący stan środowiska

3.2.1. Warunki fizyczno-geograficzne, rzeźba terenu, krajobraz

Pod względem fizycznogeograficznym wg. Kondrackiego obszar objęty opracowaniem znajduje

się w:

- Prowincja: Niż Środkowoeuropejski (31)
- Podprowincja: Pobrzeża Południowobałtyckie (313)
- Makroregion - Pojezierze Zachodniopomorskie
- Mezoregion - Pojezierze Drawskie
-Wysoczyzna Łobeska

Oba mezoregiony stanowią strefę wododziałową bezpośredniego zlewiska Bałtyku oraz zlewni Odry. Północno zachodnia część gminy Brzeżno leży w granicach mezoregionu Wysoczyzny Łobeskiej. Obszar ten jest związany ze zlewnią rzeki Regi. Na obszarze mezoregionu występuje średnie bogactwo jezior, jeziorek oraz śródpolnych i śródleśnych oczek polodowcowych. Największymi jeziorami są: jezioro Kęckie, Słonowice, Wilczkowo, Pęczrzyńskie, Brzeżno i Więclaw.

Gmina Brzeżno położona jest w obrębie terenów, które w czasie nasunięcia się ostatniego lądolodu (zlodowacenie północno polskie, faza pomorska) znajdowały się w strefie „wewnętrznej” czoła lądolodu. Na zewnątrz (od strony południowej) utworzona została morena czołowa bardzo zróżnicowana wysokościowo i krajobrazowo (część południowo-wschodnia terenu gminy – rejon Karsiboru). Pozostały teren pokrywa morena denna falista i lekko falista zbudowana głównie z glin zwałowych, miejscami pisków, żwirów, pospółki i ilów rozcięta na obrzeżu dolinami rzek Regi (od strony północno-wschodniej, północnej, i północno-zachodniej) i Starej Regi (od strony zachodniej i południowo-zachodniej). Centralną część wysoczyzny południkowo przecina rynna lodowcowa będąca obecnie obniżeniem terenowym wypełnionym miejscami jeziorami rynnowymi, bagnami, torfowiskami i łąkami. Obniżenia terenowe wypełnione są osadami holocenijskimi - mułki, piaski, torfy, mursze.

W gospodarce przestrzennej najważniejszą rolę odgrywają powierzchniowe utwory geologiczne (do kilkudziesięciu metrów), a w mniejszym stopniu utwory głęboko zalegające. Tylko w nielicznych przypadkach, gdy wykorzystywane są do celów gospodarczych ważne są utwory głęboko zalegające. W przypadku Brzeżna najważniejszą rolę odgrywają utwory czwartorzędowe (formacji plejstocen i holocen), których miąższość jest bardzo zmienna i mimo wysokiego położenia terenu nad poziom morza (120-150 m) waha się w granicach 60-110 m. W profilu geologicznym widoczne jest występowanie utworów wszystkich zlodowaceń z tym, że największą miąższość mają osady związane z ostatnim północnopolskim zlodowaceniem (faza pomorska). Spąg utworów czwartorzędowych spoczywa na osadach miocenu, eocenu i oligocenu na głębokości zmiennej, ale średnio można przyjąć w rejonie Brzeżna i okolicy 10-40 m n.p.m. Pod tymi utworami na głębokości około 30 m p.p.m. pojawia się strop antyklinorium kujawsko-pomorskiego wykształcony w postaci wypiętrzonych utworów jury dolnej i triasu. Charakterystyczną cechą budowy geologicznej tego rejonu jest brak osadów jury górnej i kredy. Budowa geologiczna tego obszaru (antyklinorium pomorsko – kujawskie) wyklucza występowanie w tym rejonie wód geotermalnych.

W geologicznym profilu pionowym dominują piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz gliny zwałowe, natomiast powierzchnię terenów pokrywają oprócz powyższych utworów piaski i żwiry oraz mułki kemów oraz gliny ozów i form szczelinowych. W dolinach rzecznych i obniżeniach terenowych występują utwory holocenijskie wykształcone głównie w postaci mułków, piasków i torfów.

Rzeźba terenu gminy miejscami jest mało urozmaicona (część centralna), miejscami szczególnie na obrzeżu silnie zróżnicowana (południowa, południowo-wschodnia oraz w sąsiedztwie dolin rzecznych szczególnie Regi i Starej Regi). Również przebiegająca południkowo od Świdwina przez Brzeżno do Zarańska rynna polodowcowa wprowadza duże zróżnicowanie w rzeźbie i krajobrazie.

Dominującym typem krajobrazu jest krajobraz młodoglacjalny, pagórkowaty, pojezierny, poprzecinany dolinami i równinami akumulacyjnymi (den dolinnych). Dominują formy plejstoceńskie – moreny denne i czołowe. Z holocenu pochodzą formy subaeralne, kształtujące dna dolin i niższe trasy rzeczne.

W krajobrazie młodoglacjalnym można wyróżnić:

- równiny i wzniesienia morenowe – w części północnej, centralnej i zachodniej (poza dolinami rzek), tereny lekko pofałdowanych moren dennych, miejscami równin sandrowych, użytkowane rolniczo, z zagłębieniami terenowymi wypełnionymi łąkami i torfowiskami, z niedużymi zalesieniami i zwartą zabudową wsi (związaną z dużą powierzchnią gruntów

- wysokich klas - III i IV);
- pagórki i zagłębienia pojezierne – w części południowo-wschodniej (poza dolinami rzek), tereny pofałdowanych moren dennych i czołowych, miejscami kotliny bezodpływowe z dużą liczbą torfowisk w tym torfowisk wysokich, na dużej powierzchni zalesionych z dominacją rozproszoną zabudowy wsi;
  - sandry pojezierne – nieduże powierzchnie terenów płaskich, z nielicznymi zadrzewieniami i zagłębieniami terenowymi;
  - doliny rzek Regi i Starej Regi – krajobraz dolinny z szerokimi dolinami (o charakterze pradolinny) z wysokimi i stromymi zboczami porośniętymi lasami, w górnych odcinkach rzek w części źródłkowej wykształcone wąwozy i jary.

W szerokich dolinach torfy i gytie, część zboczy porośnięta lasami, część lokalnie eksploatowana - piaski i żwiry.

Najniższy punkt terenowy znajduje się w części południowo - zachodniej, w miejscu połączenia się rzek Rega i Stara Rega, a jego rzędna nad poziom morza wynosi 70,5 m. Najwyższe punkty terenowe znajdują się w części południowo-wschodniej i wschodniej, w rejonie strefy czołowo morenowej, a ich wysokości nad poziom morza wynoszą 165 – 167 m (rejon Kłętka i Mulińce). Cały teren wysoczyzny morenowej pokrywający gminę pochylony jest z kierunku południowo-wschodniego w kierunku północnym i zachodnim od wysokości 160-130 m n.p.m. do 110-90 m n.p.m. Największe powierzchnie wysoczyzny znajdują się na wysokościach 100 - 130 m n.p.m.

Od strony zachodniej granica gminy znajduje się w obrębie szerokiej pradoliny Regi. Od strony południowej na znacznym odcinku granicę stanowi rzeka Stara Rega, która lokalnie wykorzystuje 2 duże obniżenia terenowe, które prawdopodobnie są w części podłużnymi wytopiskami, oddzielone od siebie odcinkiem progów wysoczyznowego w którym wykształcił się w przeszłości przełom rzeczny obecnie wykorzystany na elektrownię wodną - Tarnowo.

W obrębie północnej części terenu gminy występują ozy i kemy, a od strony południowo-wschodniej wzgórze moren czołowych wśród lokalnych obniżen terenowych, kotlin, bagien i torfowisk (Karsibór - Kłętka). Strefa czołowo - morenowa porośnięta jest lasami, w części użytkowana jest rolniczo i zabudowana zabudową zagrodową rozproszoną. Wzgórze czołowo morenowe stanowią dział wodny rzek Przymorza (płynących na północ) i rzek zlewni Noteci i Warty (płynących na południe). W obrębie wysoczyzny lokalnie występują oczka wodne, a szczególnie duże ich natężenie ma miejsce w rejonie wsi Karsibór.

Niewielkie pod względem wysokości, ale znaczne pod względem powierzchni obniżenia terenowe pokrywają łąki na torfach. Torfowiska powstały również w miejscach zanikłych oczek wodnych i zbiorników bezodpływowych.

Interesującym zjawiskiem jest fakt przebiegu drogi wojewódzkiej nr 162 Roścęcino- Świdwin – Zarańsko wzdłuż rynny polodowcowej przebiegającej od Buczyny poprzez Wilczkowo, Brzeźno, Więclaw, Łabędzie, Rydzewo, Żółte do Zarańska, wypełnionej jeziorami rynnowymi, bagnami, łąkami i torfowiskami.

Należy zwrócić uwagę na nieduży, jednak wyraźnie dominujący w krajobrazie naturalnym krajobraz antropogeniczny. Na większym obszarze wykształcony został w oparciu o dobre warunki glebowe, nieduże zróżnicowanie terenów oraz korzystne warunki hydrograficzne. Tylko w części południowo-wschodniej gminy wykształcony został charakterystyczny dla środowiska czołowomorenowego krajobraz zabudowy rozproszony związanej z zagłębieniami terenowymi, wzniesieniami, oczkami wodnymi i lokalnymi zadrzewieniami. Wskazany jest zachowanie takiego krajobrazu poprzez jego ochronę prawną (zespół przyrodniczo-krajobrazowy).

3.2.2. Hydrografia

Sieć hydrograficzna gminy ukształtowała się po ustąpieniu lądolodu ostatniej fazy zlodowacenia – fazy pomorskiej. Nie jest ona bogata. W obrębie gminy nie występują znaczące rzeki (zarówno Rega jak i Stara Rega na długich odcinkach stanowią granicę gminy), a nieliczne jeziora o genezie lodowcowej (rynnowe, wytopiskowe, zastoiskowe) mają nieduże powierzchnie i niewielkie głębokości.

Charakterystyczną cechą systemu hydrograficznego gminy są duże powierzchnie terenów pozbawionych sieci rzecznej na rzecz obszarów bezodpływowych – oczek wytopiskowych, kotlin

(tereny w rejonie wsi Karsibór), lekko zagłębionych obniżeń terenowych odwadnianych systemem rowów melioracyjnych. Obniżenia te, o kształcie wydłużonym to albo dawne ciek wodne albo zanikłe płytkie zbiorniki wodne obecnie zatorfione, użytkowane jako zmeliorowane łąki.

Południowa granica gminy, przebiegająca w przybliżeniu po najwyższych wzniesieniach moreny czołowej stanowi bardzo ważny dział wodny oddzielający rzeki Przymorza (płynących na północ) od rzek zlewni Noteci i Warty (płynących na południe).

Południowa i południowo-wschodnia część gminy, o największych wysokościach to obszar górnych odcinków rzek (Regi i Starej Regi) i niedużych strumieni (Grądek). Dlatego nie są one duże i nie mają znaczących przepływów. Środkową część Gminy przecina południkowo polodowcowa rynna polodowcowa wypełniona jeziorami rynnowymi, bagnami, torfowiskami i łąkami podmokłymi i ciągnie się od Buczyny (na pld. od Świdwina) poprzez Wilczkowo, Brzeżno, Więclaw, Łabędzie, Rydzewo, Żółte do Zarańska.

Wzdłuż wschodniej i zachodniej granicy przepływa rzeka Rega na odcinku 12 km, a na odcinku południowo-zachodnim rzeka Stara Rega, które łączą się w miejscu najniższego punktu terenowego gminy w części zachodniej. Średnie przepływy dla Regi wynoszą 2,4 m³/sek., a Starej Regi nie przekraczają 1,3 m³/sek. Rega początkowo płynie w wąskim wąwozie (część wschodnia gminy), a w części zachodniej w szerokiej pradolinie. Stara Rega początkowo płynie w wąwozie, następnie wykorzystuje duże i głębokie obniżenie terenowe (prawdopodobnie zanikłe jezioro rynnowe o dużych zasobach torfu), po czym w okolicach Tarnowa płynie w przełomie rzeczonym i wpływa do kolejnego, dużego obniżenia terenowego, które łączy się z pradoliną Regi.

Uzupełnieniem sieci rzecznej jest płynący przez środkową część terytorium gminy niewielki strumień Grądek, łączący z systemem hydrologicznym gminy doliny kompleksów torfowiskowych i jezior. Strumień poprzez jezioro Więclaw łączy się ze Starą Regą.

Oba tereny objęte analizą pozbawione są wód płynących oraz dużych zbiorników wodnych. W granicach obszaru położonego w Słonowicach znajdują się niewielkie zagłębienia terenu, które szczególnie podczas okresów wilgotnych wypełniają się wodą.

Wody podziemne

Obszar gminy pokryty jest utworami czwartorzędowymi, których miąższość waha się od 60 do 110 m. Są to utwory lodowcowe, wodnolodowcowe lub rzeczne. Cechą charakterystyczną czwartorzędu jest duża zmienność miąższości, rozprzestrzenienia i wzajemnego ułożenia poszczególnych typów osadów, zachodząca nawet na niewielkich fragmentach terenu. Woda w utworach czwartorzędowych występuje: w warstwach przypowierzchniowych (woda gruntowa), w dolinach i dużych kompleksach piaszczysto-żwirowych, w dolinach kopalnych i utworach piaszczystych międzyglinowych lub podglinowych. Płytkie poziomy wód podziemnych charakteryzują się największymi wahaniami, uzależnionymi od ilości opadów atmosferycznych. Są one najbardziej narażone na zanieczyszczenia. Z poziomu tego korzysta ludność posiadająca własne, płytkie studnie kopane. Ujęcia głębszych wód podziemnych znajdują się na różnych głębokościach – od kilkudziesięciu metrów (40-50 m) do ponad 110 m w m. Pęczeryno i Brzeżno. W przypadku dużych głębokości eksploatowane są wody z utworów mioceńskich.

Jakość wód podziemnych występujących na terenie gminy została zaliczona do następujących klas:

- Ib - czyli wód o bardzo dobrej jakości, gdzie żaden ze wskaźników jakości wody nie przekracza wartości dopuszczalnych jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i
- II - czyli wód dobrej jakości, gdzie wartości wskaźników jakości wody nie wskazują na oddziaływania antropogeniczne i nie przekraczają wartości dopuszczalnych jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Analiza zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych oraz wielkości ich poboru pozwala stwierdzić, że wody podziemne charakteryzują się dość dobrym stanem ilościowym i nie istnieje zagrożenie ilościowe dla tych wód oraz ekosystemów od nich zależnych. Użytkowe poziomy wodonośne są dobrze izolowane. Obszar gminy charakteryzuje się niskim stopniem zagrożenia użytkowych poziomów wodonośnych. Nie znajduje się on w obrębie Głównego Zbiornika Wód

Podziemnych.

3.2.3. Klimat

Charakterystyka klimatu gm. Brzeżno oparta została o opracowanie „Klimat województwa zachodniopomorskiego” z 2009 r. (Z. Koźmiński, B. Michalska, M. Czarnecka).

Gmina Brzeżno zakwalifikowana została do VII krainy klimatycznej Drawsko-Szczecineckiej z tym, że bezpośrednio graniczy z krainami V i VIIa. Obejmuje ona najwyższy pas terenu Pojezierza ciągnący się od Pojezierza Ińskiego po Pojezierze Bytowskie. Kraina ta odznacza się najgorszymi warunkami usłonecznienia rzeczywistego. Klimat tej krainy jest najbardziej surowy w całym województwie, gdyż średnia temperatura roku wynosi 7-7,9° C. Temperatura stycznia wynosi 2,5° C, lato jest chłodniejsze ze średnią temperaturą lipca od 16,5° C na wysoczyznach do 17,3° C w zachodniej części. Duże zagrożenie w tej krainie stanowią przymrozki. Kraina ta wyróżnia się najkrótszym okresem gospodarczym i wegetacyjnym (212—219 dni). W krainie tej występują najwyższe i najczęściej występujące opady, a także najdłużej zalegająca pokrywa śnieżna. Roczna suma opadów waha się od 620 do 800 mm, a średnia liczba dni z opadami wynosi 115-125.

Średnia roczna suma usłonecznienia rzeczywistego (godz.)	1500
Średnia roczna temperatura powietrza	7,5° C
Średnia temperatura powietrza zimą	-1,5° C
Średnia temperatura powietrza wiosną	6,5°-7,0° C
Średnia temperatura powietrza latem	16°-16,5° C
Średnia temperatura powietrza jesienią	7,5°– 8,0°
Średnie roczne sumy opadów atmosferycznych	700 – 725 mm
Średnia roczna liczba dni z opadem równym lub większym od 1 mm	120
Średnia roczna liczba dni z pokrywą śnieżną	50-65

Tabela 1. Charakterystyka klimatu gminy Brzeżno (źródło: „Klimat województwa zachodniopomorskiego”)

3.2.4. Gleby

Gleby powstały na osadach pozostawionych przez lądolód. Wśród utworów powierzchniowych badanego terenu najczęściej występują gliny morenowe, piaski i żwiry o różnej strukturze z których wykształcają się gleby płowe, a miejscami gleby brunatne osady stokowe oraz mineralno-organiczne wypełniające zagłębienia bezodpływowych i doliny rzeczne. Pokrywa glebowa charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem jednostek glebowych na stosunkowo niewielkim obszarze.

Wśród użytków rolnych dominują gleby brunatne i płowe, a na obszarach użytków zielonych – czarne ziemie i mady. Oprócz gleb mineralnych występują gleby mineralno-organiczne i organiczne (torfowo – mułowe, torfowe torfowisk niskich, murszaste).

W zagłębieniach i dolinach cieków istnieją złoża torfów niskich (a niekiedy – przejściowych), natomiast w licznie występujących zagłębieniach bezodpływowych, (szczególnie nagromadzonych w części południowo-wschodniej) wysokich. W południowej części gminy, na obszarach sandrowych dominują utwory piaszczyste, a gleby wykształcające się z nich to gleby rdzawe i rzadziej – gleby bielcowe.

Użytki zielone zajmują najsłabsze grunty przeważnie IVb, V i VI klasy. Największy procent jej powierzchni gminy pokrywają użytki rolne – ok. 62 % powierzchni gminy. Wśród użytków rolnych dominują grunty orne, które zajmują ok. 51 % powierzchni gminy. Znaczna część powierzchni gminy pokryta jest również przez lasy, które stanowią ok. 29 % powierzchni gminy.

Użytki rolne stanowią w większości grunty klasy III i IV. Grunty dobre występują w dużych kompleksach, są dobrze zagospodarowane i znajdują się w wysokiej kulturze, przy czym nieznaczny jest procent gruntów odłogowanych. Pokrywają zachodnią i środkową część gminy, natomiast grunty niskich klas V i VI występują w części wschodniej - w rejonie wsi Karsibór, Mulite, Przyrzecze oraz częściowo Rzepczyno i Więclaw. W związku z tym w ciągu ostatnich 50 lat największe powierzchnie gruntów zostały zalesione w tych rejonach.

Gleby podlegają zarówno degradacji naturalnej, jak i antropogenicznej. Czynniki antropogeniczne, będącymi najczęstszą przyczyną degradacji gleby, są: nieprawidłowe nawożenie gleb, nieprawidłowa gospodarka rolna, zanieczyszczenie powietrza, eksploatacja kopalni i inne formy użytkowania terenu, niszczące profil gleby. Głównym zagrożeniem powierzchni ziemi są erozja, odpady i chemizacja rolnictwa, zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych. Negatywny wpływ na powierzchnię ziemi może mieć również postępująca urbanizacja i osadnictwo, między innymi ze względu na zmianę sposobu użytkowania gleby, powstawanie odpadów, wytwarzanie ścieków. Zmiany klimatu spowodowane globalnym ociepleniem, charakteryzujące się wzrostem temperatur oraz niewielkimi opadami w okresie letnim, powodują wystąpienie zjawiska suszy, a co za tym idzie znaczne obniżenie poziomu wód gruntowych. Prowadzi to do pogłębiających się niedoborów wody. Zarówno erozja, jak i ekstensywna gospodarka rolna powodują wyjąłowanie gleby, a więc jej degradację.

Obszary objęte uchwałą w sprawie zmiany studium pokryte są w większości użytkami rolnymi niższych klas (Rzeczycyno - RIVa, RIVb, RV, Słonowice - RIVa, RIVb, RV, ŁV). Niewielkie fragmenty terenu w Rzeczycynie pokryte są lasami.

3.2.5. Świat zwierząt

Regionalizacja zoogeograficzna

Zgodnie z regionalizacją zoogeograficzną (Kondracki 1988) obszar gminy należy do:

Państwo	- Holarktyka
Podpaństwo	- Palearktyka
Prowincja	- Europejsko-Zachodniosyberyjska
Kraina	- Południowobałtycka
Dzielnica	- Bałtycka

Część obszaru gminy Brzeźno charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi. Duże zróżnicowanie terenu, położenie na obszarze zlewni Regi, obecność różnych typów wód, terenów podmokłych, torfowisk, niski stopień antropogenizacji, niewielkie zaludnienie oraz stosunkowo łagodny klimat stanowią o bogactwie fauny gminy Brzeźno.

Brak większych przeszkód terenowych (za wyjątkiem elektrowni wiatrowych) oraz duże, otwarte przestrzenie powodują, iż gmina posiada korzystne warunki do swobodnego przenikania różnych elementów faunistycznych. Świat zwierząt gminy Brzeźno jest typowy dla nizinnych rejonów kraju – spotkać można w większości gatunki występujące w całej Polsce. Wiele z nich to gatunki objęte prawną ochroną, zarówno krajową jak i międzynarodową.

W lasach zamieszkują duże ssaki jak sarny, dziki, jelenie. Z mniejszych ssaków odnotowano stanowiska występowania lisów, gronostajów, kun, borsuków i zajęcy. Najlepiej rozpoznane i najczęściej występujące na terenie gminy są ptaki – spotkać można m.in. bociany, czapłę siwą, żurawie, wiele gatunków ptaków drapieżnych, kaczek, gęsi i innych.

Uznać należy, że fauna gminy w przyszłości będzie systematycznie lepiej rozpoznawana, stąd należy spodziewać się w przyszłości aktualizacji i uzupełnień. Szczególne korzystne warunki do występowania bogactwa zróżnicowanych gatunków fauny występują w obszarze leśno-torfowym w obrębie Karsibór oraz na przyległych do tego kompleksu terenach wzniesień, zagłębień, zadrzewień i oczek wodnych, w dolinach rzek Regi i Starej Regi oraz przyległych do nich kompleksów leśnych oraz w rynnie polodowcowej przecinającej południkowo środową część gminy.

Zgodnie z 'Waloryzacją przyrodniczą województwa zachodniopomorskiego' w granicach terenu położonego w Słonowicach (w miejscu projektowanego użytku ekologicznego) występują chronione przepisami prawa płazy – grzebuszka ziemna, żaba jeziorkowa, żaba moczarowa oraz ropucha szara. Przeprowadzona wizja terenową na obu terenach objętych zmianą studium zaobserwowano występowanie lub ślady bytowania następujących gatunków: bocian biały, żuraw, sierpówka, świerszczak, zajęc szarak (Słonowice) oraz skowronek polny, dzik i sarna (Rzeczycyno).

3.2.6. Świat roślin

Regionalizacja geobotaniczna

Według podziału geobotanicznego Polski (Szafer 1988) gmina leży:

- Państwo - Holarktyka
- Obszar - Euro-Syberyjski
- Prowincja - Niżowo-Wyżynna Środkowoeuropejska
- Dział - Bałtycki
- Poddział - Pas Równin Przymorskich i Wysoczyzn Pomorskich
- Kraina - Pojezierze Pomorskiej
- Okręg - Wałecko-Drawski

Świat roślinny gminy jest bogaty, a jego zróżnicowanie jest związane głównie z naturalnymi warunkami siedliskowymi i sposobem gospodarowania. Zasadniczym elementem krajobrazu gminy Brzeżno są: duże kompleksy leśne (lasy zajmują ok. 29 % powierzchni gminy) znajdujące się w części południowo-wschodniej gminy oraz wzdłuż dolin rzek Rega i Stara Rega, zadrzewienia przydrożne, kępy zadrzewień śródpolnych i przywodnych.

Roślinność synantropijną, przystosowaną do bliskości człowieka spotkać można na terenach osiedli ludzkich, ciągów komunikacyjnych i innych silnie przekształconych. Wiele spośród roślin synantropijnych stanowi najczęściej zdomowione gatunki obce.

Trawiaste łąki, zarośla i torfowiska charakterystyczne są dla terenów dolin rzecznych, rynien jeziornych i wytopiskowych.

Na terenie gminy występuje także zieleni urządzona w postaci parków, zieleni miejskiej, a także zadrzewień przydrożnych, cmentarzy i innych. Do największych kompleksów zieleni urządzonej w gminie zaliczyć należy zabytkowe parki podworskie i pałacowe oraz cmentarze, które w zdecydowanej większości są zaniedbane lub zniszczone.

Na terenie gminy Brzeżno występuje kilkadziesiąt gatunków roślin chronionych, z czego większość to rośliny zielne. Duży udział chronionych gatunków roślin związany jest z obszarami podmokłymi i torfowiskami. Cenne są również zbiorowiska roślinności wodnej i szuwarowej, a także leśnej. Ostoją interesujących gatunków są ekosystemy źródliskowe tworzące się w dolinach rzecznych i przy brzegach wysokich rynien jeziornych.

W granicach obszaru położonego w Rzepczynie występują głównie różne gatunki zbóż, trawy oraz roślinność zielna. Na terenie, oprócz roślin uprawnych znajdują się również niewielkie płyty lasów oraz zadrzewień w skład których wchodzi głównie sosny.

W granicach obszaru położonego w Słonowicach oprócz zbóż, pospolitych traw i roślin zielnych napotkać można w sąsiedztwie nieużytków m.in. różne odmiany wierzby, brzozy, trzcinę pospolitą, bluszcz pospolity, rośniczkę okrągłolistną, widłak jałowcowaty.

3.2.7. Powietrze atmosferyczne

Zanieczyszczenia powietrza są główną przyczyną globalnych zagrożeń środowiska. Wpływają one również bezpośrednio na zdrowie ludzi, zwierząt i roślin, a także mogą niekorzystnie wpływać na glebę, wodę i inne elementy środowiska. Istotną cechą zanieczyszczeń powietrza jest możliwość ich szybkiego przenoszenia na znaczną odległość.

Dopuszczalne wartości stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu, określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

Zagrożenie dla atmosfery stanowią skupiska źródeł niskiej emisji gazów i pyłów z terenów zabudowanych, szczególnie uciążliwych w sezonie grzewczym. Na terenie gminy brak jest dużych zakładów przemysłowych mogących powodować zanieczyszczenie powietrza.

Główny wpływ na stan powietrza atmosferycznego analizowanych obszarów ma liniowe zanieczyszczenie atmosfery powodowane przez drogi wojewódzkie, które szczególnie w okresie wakacyjnym charakteryzuje się znacznym natężeniem ruchu. Emisja zanieczyszczeń powodowana przez ruch komunikacyjny powstaje podczas: spalania paliw w silnikach, ocierania jezdni, opon i hamulców oraz wtórnego unoszenia drobin pyłu z powierzchni dróg. Szczególna uciążliwość ruchu drogowego wynika ze sposobu wprowadzania zanieczyszczeń do powietrza (nisko nad ziemią, znacznego natężenia ruchu samochodowego oraz przebiegu dróg pomiędzy zabudową). W wyniku spalania paliwa dostają się do atmosfery zanieczyszczenia gazowe, głównie: dwutlenek węgla, tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, aldehydy, tlenki siarki. Powstające pyły zawierają związki ołowiu,

kadmu, niklu, miedzi, a także wyższe węglowodory aromatyczne. Ze względu na osiadanie zanieczyszczeń atmosferycznych są one także źródłem skażenia wód powierzchniowych, gleb, roślinności oraz mają bardzo niekorzystny wpływ na życie i zdrowie ludzi.

3.2.8. Klimat akustyczny

Prawo ochrony środowiska definiuje hałas jako dźwięki o częstotliwości od 16 Hz do 16 000 Hz, czyli zakres odbierany przez ludzkie ucho. W rzeczywistości hałasem można nazwać każdy uciążliwy dla ucha ludzkiego dźwięk. Stopień szkodliwości zależy będzie od poziomu hałasu oraz długości jego oddziaływania na organizm ludzki. W akustyce jednostką określającą poziom natężenia hałasu, będącą jednostką ciśnienia akustycznego jest decybel [dB].

Zagrożenie hałasem i wibracjami charakteryzuje się mnogością źródeł i powszechnością występowania. Najbardziej uciążliwym emitorem hałasu i wibracji, mającym zasadniczy wpływ na klimat akustyczny terenu opracowania są drogi wojewódzkie oraz sąsiadujące elektrownie wiatrowe. Hałas generowany przez poruszające się drogami pojazdy, przekracza wartości dopuszczalne oraz charakteryzuje się tendencją wzrostową.

Z komunikacją związane jest oddziaływanie drgań na środowisko. Sąsiedztwo obszaru opracowania nie było dotychczas objęte monitoringiem hałasu drogowego i kolejowego.

Wobec braku danych monitoringowych należy przyjąć, że uciążliwości akustyczne występujące na terenie gminy mają charakter analogiczny jak na innych obszarach o podobnym zagęszczeniu ludności i nasyceniu infrastrukturą komunikacyjną.

Dopuszczalny poziom hałasu w środowisku określa Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 poz. 112).

Dopuszczalny poziom hałasu w środowisku powodowany przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne w odniesieniu do jednej doby.

	dzień (czas odnieś. równy 16 godz.)	noc (czas odnieś. równy 8 godz.)
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	61 dB	56 dB
Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	65 dB	56 dB
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego	65 dB	56 dB
Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	65 dB	56 dB
Tereny zabudowy zagrodowej	65 dB	56 dB

Tabela 2. Dopuszczalne poziomy hałasu generowane przez drogi (Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku)

	dzień (czas odnieś. równy 16 godz.)	noc (czas odnieś. równy 8 godz.)
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.	50 dB	40 dB
Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	55 dB	45 dB
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego	55 dB	45 dB
Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	55 dB	45 dB
Tereny zabudowy zagrodowej	55 dB	45 dB

Tabela 3. Dopuszczalne poziomy hałasu generowane przez pozostałe obiekty i działalności będące źródłem hałasu (Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku)

3.2.9. Promieniowanie elektromagnetyczne

Na terenie opracowania, ani w jego najbliższym sąsiedztwie nie znajdują się źródła promieniowania elektromagnetycznego.

3.2.10. Formy ochrony przyrody

Zgodnie z art. 6 ustawy o ochronie przyrody formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-

krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Obszar objęty zmianą studium położony w Rzepczynie znajduje się w całości w granicach obszaru specjalnej ochrony Natura 2000 „Ostoja Drawska” (PLB320019), natomiast obszar położony w Słonowicach znajduje się poza obszarami chronionymi i jedynie z takimi sąsiaduje - specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Dorzecze Regi” PLH 320049.

Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Ostoja Drawska” PLB320019

W obrębie gminy ten obszar ochronny zajmuje południowo-wschodnią część gminy o powierzchni około 4472 ha.

Ogólna charakterystyka obszaru:

- powierzchnia - 153 906 ha;
- nazwa regionu biogeograficznego – kontynentalny;
- klasy siedlisk:
  - lasy iglaste 25 %;
  - lasy liściaste 11 %;
  - lasy mieszane 9 %;
  - siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie) 6 %;
  - siedliska rolnicze (ogólnie) 43 %;
  - wody śródlądowe (stojące i płynące) 6 %.

Obszar obejmuje część Pojezierza Drawskiego z ponad 50 jeziorami reprezentującymi wszystkie typy jezior. Teren został ukształtowany w wyniku działalności łądolodu podczas ostatniego zlodowacenia bałtyckiego. Pozostałościami tej działalności są między innymi: wały moreny czołowej, ozy, liczne jary, doliny rzek, jeziora rynnowe i wytopiskowe. Lasy pokrywają ok. 25 % terenu. Dominują tu bory, duże powierzchnie zajmują drzewostany bukowe, dębowe. Rzeźba terenu jest zróżnicowana, z licznymi wąwozami, parowami, niewielkimi, bezodpływowymi zbiornikami wodnymi, bagnami i torfowiskami. Znaczna część obszaru jest użytkowana rolniczo.

Występuje co najmniej 37 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Bardzo ważna ostoja dla kilku gatunków ptaków drapieżnych.

W okresie lęgowym obszar zasiedla powyżej 3% populacji lęgowej (C6) puchacza (PCK), co najmniej 1 % populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: bielik (PCK), błotniak stawowy, bocian czarny, kania czarna (PCK), kania ruda (PCK), orlik krzykliwy (PCK), trzmielojad, czapla siwa, gągoł, krakwa; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występują bąk (PCK) i bocian biały.

Ostoja ta jest także jedną z trzech najważniejszych w Polsce ostoi lęgowego żurawia. Silna presja turystyczno-rekreacyjna. Presja inwestycyjna dotycząca zabudowy brzegów jezior powoduje ubożenie przyrodnicze i krajobrazowe terenu. Utrudnia także rozród i migracje zwierzętom związanym z terenami wodnymi i wodno-błotnymi. Potencjalne zagrożenie stanowi przewidywana intensyfikacja gospodarki rolnej. Z nią związane jest między innymi: likwidacja odłogów, stosowanie znacznej ilości nawozów sztucznych i środków ochrony roślin i nawożenie pól gnojowicą.

Ptaki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG

- *Botaurus stellaris*
- *Ixobrychus minutus*
- *Ciconia nigra*
- *Ciconia ciconia*
- *Cygnus bewickii*
- *Cygnus cygnus*
- *Branta leucopsis*
- *Pernis apivorus*
- *Milvus migrans*
- *Milvus milvus*

- *Haliaeetus albicilla*
- *Circus aeruginosus*
- *Circus cyaneus*
- *Circus pygargus*
- *Aquila pomarina*
- *Pandion haliaetus*
- *Falco columbarius*
- *Falco peregrinus*
- *Porzana porzana*
- *Porzana parva*
- *Crex crex*
- *Grus grus*
- *Philomachus pugnax*
- *Tringa glareola*
- *Sterna hirundo*
- *Chlidonias niger*
- *Bubo bubo*
- *Asio flammeus*
- *Aegolius funereus*
- *Caprimulgus europaeus*
- *Alcedo atthis*
- *Dryocopus martius*
- *Dendrocopos medius*
- *Lullula arborea*
- *Anthus campestris*
- *Sylvia nisoria*
- *Ficedula parva*
- *Lanius collurio*

Regularnie występujące ptaki migrujące niewymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG:

- *Podiceps cristatus*
- *Podiceps grisegena*
- *Ardea cinerea*
- *Cygnus olor*
- *Anser anser*
- *Anas strepera*
- *Anas crecca*
- *Anas querquedula*
- *Bucephala clangula*
- *Mergus merganser*
- *Tringa ochropus*
- *Phalacrocorax carbo sinensis*

Bezkręgowce wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

- *Unio crassus*

Obszar objęty zmianą studium w Rzepczynie położony jest w granicach tego obszaru Natura 2000. Jednak projektowany sposób użytkowania terenu – dopuszczenie zalesienia, nie będzie miało bezpośredniego, ani pośredniego negatywnego wpływu na ten obszar.

Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Dorzecze Regi” PLH 320049

W obrębie gminy ten obszar ochronny zajmuje około 331 ha i obejmuje doliny Regi

i Starej Regi wraz z bezpośrednio przyległymi do nich terenami przykrawędziowymi.

Ogólna charakterystyka obszaru:

- powierzchnia 14 828 ha;
- nazwa regionu biogeograficznego – kontynentalny;
- klasy siedlisk:
  - lasy iglaste 19 %;
  - lasy liściaste 38 %;
  - lasy mieszane 21 %;
  - siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie) 15 %;
  - siedliska rolnicze (ogólnie) 5 %;
  - wody śródlądowe (stojące i płynące) 2 %.

Obszar obejmuje swymi granicami dolinę Regi od Trzebiatowa do jej obszarów źródłowych oraz szereg dolin dopływów: Starej Regi, Brzeźnickiej Węgorzy, Piaskowej, Sępólnej, Uklei, Rekowy i Mołstowej.

Z łącznej długości 172 km, w obszarze znajduje się ok. 160 km długości Regi. Przez obszar obejmujący 15,2 tys. ha przepływają wody ze zlewni obejmującej 272,5 tys. ha.

Granice obejmują doliny rzeczne (dno wraz ze zboczami) z wyłączeniem terenów z zabudową, w obrębie których obszar ogranicza się w zasadzie do koryta rzeczno. W niektórych miejscach granice obszaru wychodzą poza dolinę rzeczno w celu włączenia przylegających do doliny wyjątkowo cennych kompleksów siedlisk przyrodniczych zwykle bagiennych (np. okolice jeziora Ołużna gm. Świdwin, torfowiska k. Międzyrzecza gm. Sławoborze) lub leśnych (np. kompleks leśny m. Rycerzewkiem i Jeleninem gm. Ostrowice). Dolina rzeczno jest w ogromnej większości mozaiką terenów leśnych i rolniczych, przerwana kilkoma zespołami zwartej zabudowy miejskiej: Świdwina, Łobza, Reska, Gryfic. Sama rzeka przegrodzona jest w kilku miejscach zabudową hydrotechniczną, co powoduje, że na ponad 2/3 długości rzeki niedostępna dla ryb wędrównych.

W obrębie obszaru w górnej części doliny Regi znajdują się dobrze zachowane kompleksy źródłiskowe, wilgotne i świeże łąki oraz jeziora rozrzucone wśród lasów. Na zboczach doliny w wielu miejscach wykształca się kwaśna buczyna i grądy subatlantyckie. W środkowym odcinku dolina przecina tereny morenowe o zróżnicowanej rzeźbie terenu. Na dnie doliny wykształcają się tu miejscami rozległe lasy łąkowe i torfowiska. Na zboczach dolin liczne są kompleksy źródłiskowe. W dolnym biegu Regi dolina przecina tereny głównie rolnicze obejmując duże powierzchnie łąk i zbiorowisk zaroślowych.

Rega jest jedną z najdłuższych polskich rzek wpadających bezpośrednio do Bałtyku, zachowując jednocześnie prawie w całej swej długości charakter cieku łososiowego. Charakterystyka morfologiczna tej rzeki sprawia, że znajdują tam dobre warunki bytowania ryby łososiowate i karpowate reofilne. Dorzecze Regi jest przy tym niejednorodne pod względem stopnia przekształceń antropogenicznych. Dolny bieg rzeki został silnie zmieniony przez melioracje, a przede wszystkim zabudowę hydrotechniczną; cechy rzeki o naturalnym przebiegu zauważalne są dopiero powyżej miejscowości Resko. Szczególnego znaczenia nabierają w tej sytuacji dopływy Regi, które w ogromnej większości pozostawiono w stanie pierwotnym, co pozwala egzystującym tam populacjom ryb na zachowanie dobrostanu.

Rega ma ogromne znaczenia, jako nieliczna z polskich rzek, do których na tarło wchodzi łoś. Niestety zabudowa hydrotechniczna głównego koryta i części dopływów sprawia, że łoś podczas swojej wędrówki dopływa tylko do okolic Rejowic na Redze oraz Rzesznikowa na Mołstowej, natomiast, co bardzo ważne, w całości dostępna jest dla niego Struga Lubieszowska, gdzie zresztą notuje się co roku sporą liczbę gniazd tarłowych, poza tym znane tarliska znajdują się jeszcze w Redze poniżej zapory w Rejowicach, a także w Gryficach pod zaporą i Trzebiatowie (między mostami i przy ujściu młynówki) oraz w Mołstowej w okolicy ujścia potoku Brodziec. Typowo górski charakter dopływów i górnego odcinka koryta Regi sprawia, że świetne warunki do bytowania i rozmnażania mają tam głowacz białopłetwy i minogi, natomiast miejsca o twardym, piaszkowym dnie, ale z dużo wolniejszym przepływem chętnie zasiedlają kozy i larwy minogów.

W obszarze występuje w sumie 15 siedlisk przyrodniczych zajmujących ponad 30% powierzchni obszaru. Obszar jest ważną ostoją występującego w obrębie Polski w zasadzie tylko w województwie zachodniopomorskim grądu subatlantyckiego. Jest tu ponad 1.300 ha tego siedliska - 8,4 % obszaru, co stanowi ok. 16 % grądów subatlantyckich chronionych w sieci Natura 2000 w Polsce i ponad 6 % zasobów tego siedliska w kraju). Obszar jest także ważny dla osiągnięcia odpowiedniej reprezentatywności i regionalnej zmienności lasów łęgowych (prawie 1.700 ha - 10,8 % obszaru). Mimo niewielkiego udziału procentowego, relatywnie duże powierzchnie, kluczowe w kontekście zmian dokonywanych w skali województwa ma ten obszar dla takich siedlisk jak: torfowiska przejściowe (95,8 ha), lasy bagienne (68,3 ha) i dąbrowy śródłądowe (367,7 ha). Podkreślić też należy bogactwo florystyczne i faunistyczne doliny, co poświadczają długie listy gatunków ważnych (rzadkich i zagrożonych).

Mimo zabudowy hydrotechnicznej przegradzającej rzekę na przeważającej długości koryto rzeczne ma naturalny charakter podobnie jak cały krajobraz znacznej części doliny. Dolina stanowi korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym.

Problemem w zachowaniu funkcji korytarza ekologicznego (powiązań i integralności obszaru) jest zabudowa hydrotechniczna rzeki oraz przerywające pasma naturalnych siedlisk obszary miejskie. Rzeka pełni ważne funkcje rekreacyjne, jako szlak kajakowy i miejsce połowów wędkarskich. Niewłaściwe użytkowanie (nadmierne, niekontrolowane) stanowić może problem w ochronie siedlisk i gatunków. Brak formalnych form ochrony przyrody, w szczególności rezerwatów, skutkuje brakiem warunków do zachowania w pełni naturalnych cech niektórych siedlisk, zwłaszcza leśnych.

W obrębie gminy Brzeźno tereny chronione obejmują doliny rzek Rega i Stara Rega oraz do nich bezpośrednio przyległe.

Obszar objęty zmianą studium w Słonowicach, sąsiaduje „przez drogę” z obszarem Natura 2000 – jednak zmiana studium na tym obszarze – ujawnienie złoża surowców oraz terenu i obszaru górniczego, nie będzie miała bezpośredniego, ani pośredniego negatywnego wpływu na ten obszar.

Projektowany Użytek ekologiczny Ue11 - „Torfowiskowy jar”

Obszar ten o powierzchni ok. 14,2 ha, obejmuje śródleśną rynną przeciętą ciekim wodnym, mszar z zadrzewieniami, samosiew, rośliny chronione i rzadkie.

Podobnie jak to miało miejsce w stosunku do obszaru Natura 2000 „Dorzecze Regi” zmiana studium na tym obszarze – ujawnienie złoża surowców oraz terenu i obszaru górniczego, nie będzie miała bezpośredniego, ani pośredniego negatywnego wpływu na ten obszar.

3.3. Ochrona środowiska kulturowego

W granicach obszaru opracowania w Słonowicach wyznaczona jest strefa „WIII” ograniczonej ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych, ujętych w ewidencji służby konserwatorskiej.

W związku z podjęciem prac ziemnych, konieczne jest wcześniejsze przeprowadzenie interwencyjnych badań archeologicznych na tym obszarze oraz przestrzeganie odpowiednich nakazów:

- należy współdziałać w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych, związanych z pracami ziemnymi z odpowiednim organem ds. ochrony zabytków.
- należy przeprowadzić archeologiczne badania ratunkowe na terenie objętym realizacją prac ziemnych, na zasadach określonych przepisami szczególnymi dotyczącymi ochrony zabytków.

3.4. Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska

3.4.1. Ocena odporności środowiska na degradację

Pod pojęciem odporności rozumie się najczęściej taką progową wartość parametrów systemu przyrodniczego, przy której system się nie zmienia lub zmiany są odwracalne po ustaniu zakłócenia.

Przekroczenie tego progu zależy m.in. od:

- stanu środowiska,
- intensywności (natężenia) zjawisk degradujących

- długości oddziaływania,
- częstotliwości,
- zasięgu przestrzennego.

Najbardziej narażone na degradację są:

- powierzchnia ziemi,
- gleby (głównie poprzez niewłaściwe stosowanie nawozów sztucznych, środków ochrony roślin oraz w wyniku zanieczyszczeń komunikacyjnych – tereny położone wzdłuż dróg itp.),
- roślinność i zwierzęta,
- wody powierzchniowe (głównie w wyniku zrzutu nieoczyszczonych ścieków, spływu biogenów z terenów rolnych),
- powietrze atmosferyczne (głównie w wyniku emisji zanieczyszczeń przemysłowych, komunikacyjnych, emisja z niskich emitorów).

Analizując powyższe zagadnienia związane z oceną odporności środowiska na degradację środowiska i odnosząc je do obszaru opracowania można przyjąć, że środowisko terenu opracowania na większości obszaru nie zostało zdegradowane i wykazuje znaczny potencjał odpornościowy oraz możliwości regeneracji.

Środowisko terenu opracowania zmiany studium zostało w części ukształtowane przez człowieka w wyniku prowadzenia gospodarki rolnej i/lub odłogowania terenów. Fragment terenu położony w Słonowicach, w pobliżu drogi wojewódzkiej może być zasolony i skażony węglowodorami.

Ustalenia zmiany studium nie spowodują znacznego przekształcenia i degradacji środowiska. Jedyną zmianą przestrzenną możliwą do przeprowadzenia w wyniku zmiany studium jest zalesienie działki nr 140/2 obręb Rzepczyno.

3.4.2. Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym różnorodności biologicznej

Według Konwencji o bioróżnorodności biologicznej (podpisanej w 1992 r. w Rio de Janeiro) bioróżnorodność to „różnicowanie wszystkich żywych organizmów występujących na Ziemi w ekosystemach lądowych, morskich i słodkowodnych oraz w zespołach ekologicznych, których są częścią; dotyczy to różnorodności w obrębie gatunku, pomiędzy gatunkami oraz różnorodności ekosystemów”.

Ustalenia zmiany studium nie narusza obszarów ważnych dla zachowania różnorodności biologicznej. Teren przeznaczony pod zalesienie dotyczy głównie obszarów o niskiej wartości przyrodniczej. Obszary biologicznie czynne na terenie opracowania nie posiadają wysokiej wartości przyrodniczej rozpatrywanej pod względem siedliskowym. Wśród roślinności zasiedlającej tereny zielone dominują różne formy traw, zakrzaczeń i zadrzewień.

3.4.3. Ocena stanu środowiska, jego zagrożeń oraz możliwości ich ograniczenia

Stan środowiska na analizowanym terenie jest zadowalający. Tereny stanowią głównie użytki rolne oraz enklawy roślinności łąkowo-pastwiskowej i niewielkie płyty lasów, które nie są szczególnie wartościowe, ale są typowe dla terenów, gdzie ziemia nie jest uprawiana. Wyjątek stanowią zatorfione obniżenia terenu w Słonowicach, jednak są one wyłączone z wszelkiego zainwestowania. Znaczna część obszaru opracowania to tereny przekształcone przez człowieka. Zagrożenie dla środowiska mogą stanowić:

- ruch samochodów na drodze wojewódzkiej - emisja spalin, hałas komunikacyjny, zanieczyszczenia ropopochodne;
- zanieczyszczenia obszarowe wynikające ze stosowania nawozów sztucznych.

3.4.4. Ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi

Dotychczasowe użytkowanie terenu jest typowe dla terenów wiejskich. Na terenie opracowania i w jego sąsiedztwie występują tereny gruntów rolnych, a także obszary porośnięte roślinnością

łąkową, leżącą odłogiem. Analizowany obszar nie wyróżnia się szczególnymi walorami przyrodniczymi. Do pozytywnych zjawisk należy zaliczyć brak chemizacji terenów, stworzenie warunków do rozwoju roślinności zgodnej ze środowiskiem oraz przebywania w ich obrębie zwierząt dla których takie środowisko jest korzystne. Dotyczy to zarówno ssaków jak i ptaków.

3.4.5. Ocena przydatności środowiska polegająca na określeniu możliwości rozwoju i ograniczeń dla różnych rodzajów użytkowania i form zagospodarowania obszaru

Nie przewiduje się występowania ograniczeń środowiskowych dla projektowanego zainwestowania. Obszar opracowania obejmuje tereny niezabudowane, które pozostaną w dotychczasowym użytkowaniu (Słonowice) lub zostaną zalesione (Rzepczyno).

4. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI STUDIUM

W obu przypadkach tereny objęte zmianą studium objęte są ustaleniami obowiązujących planów miejscowych. Dla obszarów położonego w obrębie Słonowice są to następujące plany:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Brzeżno (uchwała nr XXVII/117/97 z dnia 12 grudnia 1997 r.);
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Brzeżno dla wsi Słonowice (uchwała nr V/28/2003 z dnia 28 marca 2003 r.).

Dla terenu położonego w obrębie Rzepczyno jest to miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Brzeżno (uchwała nr XXVII/117/97 z dnia 12 grudnia 1997 r.).

W przypadku braku realizacji zmiany studium tereny pozostaną w dotychczasowym użytkowaniu zgodnie z zapisami obowiązujących planów tj, będą użytkowane głównie jako grunty upraw rolnych. .

5. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Potencjalne występowanie znaczącego oddziaływania na środowisko wiąże się bezpośrednio z ustaleniem lub dopuszczeniem w projekcie zmiany studium przedsięwzięć, o których mówi Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Jak już wcześniej wspomniano jedyną możliwą zmianą funkcji terenów możliwą do przeprowadzenia w wyniku zmiany ustaleń studium jest zalesienie działki 140/2 obręb Rzepczyno.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, za przedsięwzięcia oddziałujące negatywnie na środowisko uznaje:

„90) zalesienia:

- a) *pastwisk lub łąk na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi w rozumieniu art. 16 pkt 33 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne, a jeżeli została sporządzona mapa zagrożenia powodziowego - na obszarach, o których mowa w art. 169 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne,*
- b) *nieużytków na glebach bagiennych,*
- c) *nieużytków lub innych niż orne użytków rolnych, znajdujących się na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 tej ustawy;*

91) *zalesienia o powierzchni powyżej 20 ha inne niż wymienione w pkt 90”.*

W związku z faktem, iż działka nr 140/2 ma powierzchnię ok. 12,6 ha oraz pokryta jest przez grunty orne, nie przewiduje się iż jej zalesienie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko.

6. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji studium, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Najpoważniejszym wyzwaniem przed którym stoją władze gminy Brzeźno, jest jej racjonalny, zrównoważony rozwój, który bierze pod uwagę położenie gminy na i w sąsiedztwie obszarów chronionych. Zrównoważony rozwój gminy powinien uwzględniać sąsiedztwo obszarów chronionych i cennych przyrodniczo przy jednoczesnym uwzględnieniu interesu społecznego i ekonomicznego gminy.

Ustawa o ochronie przyrody zawiera katalog form ochrony przyrody. Na obszarze opracowania zmiany studium w Słonowicach nie stwierdzono obszarów chronionych, na które mogłyby oddziaływać inwestycje powstałe na analizowanym terenie, natomiast działka w Rzepczynie znajduje się w granicach obszaru specjalnej ochrony Natura 2000 „Ostoja Drawska” (PLB320019). Do tego obszaru mają zastosowanie przepisy ustawy o ochronie przyrody wraz z rozporządzeniami wykonawczymi do w/w ustawy. Ich ochrona musi odbywać się poprzez respektowanie w pełni zasad ochrony zawartych w w/w ustawie w szczególności zapisów art. 33 ust. 1.

W dalszym sąsiedztwie (do 10 km) obszaru opracowania w Rzepczynie występują następujące obszary chronione:

- 1) obszar chronionego krajobrazu Pojezierze Drawskie – oddalony o ok. 3,7 km;
- 2) zespół przyrodniczo-krajobrazowy Karsibór – ok. 1 km;
- 3) specjalne obszary ochrony siedlisk Natura 2000
  - Karsibórz Świdwiński PLH320043 – ok. 1 km;
  - Dorzecze Regi PLH320049 – ok. 2,5 km;
- 4) użytek ekologiczny „Bagno” – ok. 0,5 km;

Biorąc pod uwagę lokalizację i rodzaj przedsięwzięć nie przewiduje się wystąpienia znaczącego, negatywnego oddziaływania na cele ochrony obszarów Natura 2000 oraz ich integralność i powiązania z innymi obszarami.

7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego studium oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas jego opracowania

Głównym celem uwzględniającym ochronę środowiska ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, a istotnym również z punktu widzenia opracowywanej zmiany studium jest zrównoważony rozwój tzn. taki rozwój gospodarczy, techniczny i społeczny, który nie powoduje szkód w środowisku naturalnym i nadmiernie nie wyczerpuje jego zasobów. Zasadę zrównoważonego rozwoju wymienia nadrzędny akt prawa - Konstytucja RP w art. 5 („Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”).

Projekt zmiany studium, który jest przedmiotem analizy niniejszej prognozy, jest sporządzany na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zgodnie z którą za podstawę działań w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy przyjmuje się ład przestrzenny i zrównoważony rozwój. Ponadto ustawa wskazuje, aby w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwzględniać między innymi wymagania ochrony środowiska.

W celu zidentyfikowania problemów ochrony środowiska, przeanalizowania rozwiązań planistycznych uwzględniających przepisy ochrony środowiska oraz skutków wpływu ustaleń studium na środowisko sporządzono niniejszą prognozę. Jest ona elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której podlega projekt zmiany studium zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Ustawa ta częściowo jest wynikiem ustaleń na szczeblu międzynarodowym, zawartych w dokumencie sporządzonym w 1992 r. w Rio de Janeiro, tj. Konwencją o różnorodności biologicznej - określającą procedury wymagające wykonania oceny oddziaływania na środowisko projektów, które mogą mieć znaczenie dla różnorodności biologicznej.

Podczas opracowywania Studium, uwzględniono szereg ustaleń dokumentów ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym oraz dokumenty Unii Europejskiej.

Najważniejsze dokumenty międzynarodowe:

- 1) Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo). Podstawowym celem konwencji jest zobowiązanie, by chronić człowieka i jego środowisko przed zanieczyszczeniem powietrza oraz dążyć do ograniczenia i stopniowego zmniejszania i zapobiegania zanieczyszczeniu powietrza.
- 2) Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt sporządzona w Bonn, dnia 23 czerwca 1979 r. Podstawowym celem konwencji jest roztoczenie opieki nad wędrownymi gatunkami dzikich zwierząt.
- 3) Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących ochrony środowiska, Aarhus 1998 r. Jej celem jest zagwarantowanie uprawnień obywateli do dostępu do informacji, udziału w podejmowaniu decyzji oraz dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska.
- 4) Konwencja o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r.
- 5) Konwencja o obszarach wodno-błotnych (konwencja ramsarska) z 1971 r. ze zmianami w Paryżu (1982 r.) i Reginie (1987 r.),
- 6) Konwencja o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, 1992 r., zakłada ona ochronę różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystywania zasobów genetycznych, w tym przez odpowiedni dostęp do zasobów genetycznych i odpowiedni transfer właściwych technologii, z uwzględnieniem wszystkich praw do tych zasobów i technologii, a także odpowiednie finansowanie.

- 7) Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro, 1992 r.
- 8) Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto, 1997 r. wraz z Protokołem. Celem dokumentu jest walka ze zmianami klimatu. Szczegółowy cel polegał na ograniczeniu całkowitej emisji gazów cieplarnianych krajów rozwiniętych.
- 9) Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową z 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi (1990 r.), wiedeńskimi (1992 r.). Celem protokołu jest przeciwdziałanie dziurze ozonowej.
- 10) Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących ochrony środowiska, Aarhus 1998 r. Jej celem jest zagwarantowanie uprawnień obywateli do dostępu do informacji, udziału w podejmowaniu decyzji oraz dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska.

Dokumenty ustanowione na szczeblu wspólnotowym:

- 1) dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko. Celem niniejszej dyrektywy jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju, poprzez zapewnienie, że zgodnie z niniejszą dyrektywą dokonywana jest ocena wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko;
- 2) dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej. Celem niniejszej dyrektywy jest ustalenie ram dla działań na rzecz ochrony śródlądowych wód powierzchniowych, wód przejściowych, wód przybrzeżnych oraz wód podziemnych – ochrona i monitorowanie stanu czystości JCWP;
- 3) dyrektywa Rady 90/313/EWG z dnia 7 czerwca 1990 r. w sprawie swobodnego dostępu do informacji o środowisku. Celem Dyrektywy jest zagwarantowanie każdej osobie fizycznej lub prawnej w całej Wspólnocie swobodnego dostępu do informacji o środowisku będących w posiadaniu władzy publicznej w formie pisemnej, wizualnej, przekazu ustnego lub baz danych, dotyczących stanu środowiska, działań lub środków, które wpływają lub mogą wpływać niekorzystnie na środowisko oraz takich, które mają na celu jego ochronę;
- 4) dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory. Celem tej dyrektywy jest wspieranie zachowania różnorodności biologicznej przy uwzględnieniu wymagań gospodarczych, społecznych, kulturowych i regionalnych, niniejsza dyrektywa przyczynia się do realizacji ogólnego celu polegającego na trwałym rozwoju; zachowanie takiej różnorodności biologicznej może w niektórych przypadkach wymagać utrzymania lub wręcz pobudzania działalności człowieka;
- 5) dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikich gatunków ptaków, Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. 2009/147/WE w sprawie ochrony dzikiego ptactwa. Dyrektywa ta odnosi się do ochrony wszystkich gatunków ptactwa występujących naturalnie w stanie dzikim na europejskim terytorium państw członkowskich, do którego stosuje się Traktat. Ma ona na celu ochronę tych gatunków, gospodarowanie nimi oraz ich kontrolę i ustanawia reguły ich eksploatacji.

Prognoza uwzględnia cele dyrektywy wymienionej w punkcie 1 poprzez zawarcie oceny wpływu na środowisko ustaleń studium, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko. Studium uwzględnia cele dyrektywy wymienionej w punkcie 2 z uwagi na fakt, iż zawarto ustalenia dotyczące sposobów ochrony wód powierzchniowych i wód podziemnych. Cele wymienione w dokumencie nr 3 są wypełnione, gdyż zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, każdy ma prawo brać udział w opracowywaniu dokumentu jakim jest studium, ze względu na możliwość składania uwagi i wniosków do studium. Dyrektywy z punktów 4 oraz 5 zostały

uwzględnione, gdyż w studium zawarte zostały zapisy dotyczące zachowania różnorodności biologicznej poprzez ochronę fauny i flory oraz naturalnych siedlisk, z uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju.

Dokumenty ustanowione na szczeblu krajowym to przede wszystkim szereg ustaw i rozporządzeń. Następstwem ich ustaleń w studium są zapisy dotyczące m.in. ochrony bioróżnorodności, ochronę istniejących i projektowanych form ochrony przyrody oraz obszarów cennych przyrodniczo, uwzględnienia granic obszarów szczególnego narażenia powodzią, itp. Do najważniejszych z nich należy zaliczyć:

- 1) ustawę o ochronie przyrody, której celem jest określenie zasad i form ochrony przyrody żywej i nieożywionej oraz krajobrazu;
- 2) ustawę o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Jej celem jest określenie zasad i trybu postępowania w sprawach: udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie, ocen oddziaływania na środowisko, transgranicznego oddziaływania na środowisko; zasady udziału społeczeństwa w ochronie środowiska; określenie organów administracji właściwych w tych sprawach;
- 3) ustawę Prawo ochrony środowiska, której celem jest określenie zasad ochrony środowiska oraz warunków korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju, a w szczególności: zasad ustalania warunków ochrony zasobów środowiska, warunków wprowadzania substancji lub energii do środowiska, kosztów korzystania ze środowiska;
- 4) ustawę Prawo geologiczne i górnicze. Celem tej ustawy jest określenie wymagań w zakresie ochrony złóż kopalin, wód podziemnych oraz innych elementów środowiska w związku z wykonywaniem działalności w zakresie: prac geologicznych, wydobywania kopalin ze złóż, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji, podziemnego składowania odpadów;
- 5) ustawę o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, jej celem jest określenie przedmiotu, zakresu i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi, zasad tworzenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizacji organów ochrony zabytków;
- 6) ustawę Prawo wodne, jej celem jest regulacja gospodarowania wodami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności kształtowanie i ochronę zasobów wodnych, korzystanie z wód oraz zarządzanie zasobami wodnymi;
- 7) ustawę Prawo ochrony środowiska, której celem jest określenie zasad ochrony środowiska oraz warunków korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju, a w szczególności: zasad ustalania warunków ochrony zasobów środowiska, warunków wprowadzania substancji lub energii do środowiska, kosztów korzystania ze środowiska;
- 8) ustawę o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Celem ustawy jest regulacja zasad ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz rekultywacji i poprawiania wartości użytkowej gruntów.

Dokumenty ustanowione na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i gminnym:

- 1) Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego (uchwała Nr XVII/214/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 24 czerwca 2020 r.);
- 2) Strategia rozwoju województwa zachodniopomorskiego;
- 3) Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego;
- 4) Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego;

8. Ocena skutków wpływu ustaleń zmiany Studium na elementy środowiska. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe na środowisko, a w szczególności na: ludzi, wodę i powietrze z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy

Prace związane ze zmianą studium przedstawiają możliwości wykorzystania terenów niezabudowanych z zachowaniem zasad ochrony środowiska, krajobrazu, walorów kulturowych oraz ładu przestrzennego. Każdy element zagospodarowania i nowego użytkowania przestrzeni wywołuje określone interakcje ze środowiskiem, a skutki wprowadzenia w życie ustaleń zmiany studium dla środowiska mogą być zróżnicowane w zależności od sposobu ich realizacji. Ze względu na specyfikę zmiany studium i bardzo niewielki zakres funkcjonalny analizą objęto wyłącznie obszar działki nr 140/2 w Rzepczynie. Zmiany dotyczące pozostałych obszarów objętych zmianą studium (tj. działka nr 272/9 w obrębie ewidencyjnym Słonowice, tereny na których ujawniono złoża, tereny i obszary górnicze w Słonowicach oraz obszar powierzchni ograniczającej lotniska w Świdwinie) dotyczą wyłącznie ujawnienia na rysunku oraz w tekście studium granic terenów istniejących i ustalonych na podstawie przepisów odrębnych.

8.1. Oddziaływanie ustaleń zmiany studium na środowisko

8.1.1. Oddziaływanie na bioróżnorodność, faunę i florę

Z punktu widzenia udziału w strukturze użytkowania ziemi las można określić jako naturalny element środowiska przyrodniczego decydujący o jego stabilizacji, a także różnorodności biologicznej.

Zajęcie terenów rolnych niższych klas pod zalesienie będzie wiązało się z pojawieniem się nowych siedlisk oraz stanowisk roślin i zwierząt. Wprowadzenie drzewostanu, w szczególności drzewostanu innego w stosunku do drzewostanu sosnowego znajdującego się na działkach sąsiednich, pozytywnie wpłynie na różnorodność biologiczną. Tereny do tej pory użytkowane rolniczo, nie przedstawiające szczególnych wartości przyrodniczych, zarówno pod względem florystycznym, jak i faunistycznym staną potencjalnym siedliskiem dla gatunków zwierząt bytujących w sąsiednich lasach.

Ze względu na to, że zalesiony zostanie obszar o znikomej wartości przyrodniczej i ubogim składzie gatunkowym, prognozuje się pozytywne oddziaływanie na faunę i florę tego obszaru. Realizacja ustaleń planistycznych wpłynie również pozytywnie na siedliska i stanowiska roślin i zwierząt.

W związku z powyższymi, można przyjąć, że ustalenia zmiany studium spowodują pozytywne zmiany w środowisku.

8.1.2. Oddziaływanie na ludzi

Las można określić jako element środowiska przyrodniczego decydujący o warunkach życia ludności, formę użytkowania ziemi przeciwdziałającą jej bezużytecznemu odłogowaniu, obszar odnawialnej produkcji drewna i innych surowców leśnych, a także realizacji potrzeb wypoczynkowych, zdrowotnych, kulturowych i naukowych ludności.

Podkreślić należy, że celowość powiększania przestrzeni leśnej kraju wynika głównie z potrzeby wzmocnienia korzystnego oddziaływania lasów na całe środowisko przyrodnicze, a przede wszystkim na warunki życia ludności i warunki przyrodnicze produkcji rolnej.

8.1.3. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Nie przewiduje się wystąpienia potencjalnych negatywnych oddziaływań projektowanych inwestycji na etapie realizacji na wody podziemne. Inwestycje zlokalizowane są poza obszarami ochronnymi ujęć wód, a także poza obszarem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Zadrzewienie analizowanego obszaru wpłynie pośrednio na poprawę niekorzystnego bilansu wodnego kraju i łagodzenia ekstremalnych stanów przepływów wód powierzchniowych, gruntowych i głębinowych. Niewątpliwie pozytywna jest rola lasu w retencjonowaniu i kształtowaniu dynamiki wód w

glebie i zbiornikach podziemnych. Wiąże się to przedłużonym zaleganiem pokrywy śnieżnej w lesie i stopniowym jej tajeniem, ze zwiększoną infiltracją wody do zbiorników podziemnych, ze znacznym ograniczeniem spływu powierzchniowego w okresie roztopów i opadów deszczowych. Dzięki temu las wyrównuje odpływ, czyli osłabia wezbrania oraz łagodzi niżówki i zmniejsza ich częstość wskutek zwiększania w odpływie udziału wód podziemnych.

Podsumowując można stwierdzić, że realizacja planowanego przedsięwzięcia będzie miała pozytywny wpływ na wielkość zasobów wodnych i jakość wód podziemnych występujących na tym obszarze.

8.1.4. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne

Zalesienie analizowanej działki może mieć pośrednio pozytywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego, powierzchnię ziemi oraz gleby. Lasy korzystnie modyfikują lokalny mikroklimat stosunki hydrologiczne oraz mają wpływ na czyszczenie powietrza atmosferycznego z zanieczyszczeń chemicznych oraz pyłowych.

8.1.5. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i gleby

Wprowadzenie drzewostanu na analizowanym obszarze w długiej perspektywie czasowej wpłynie korzystnie na powierzchnię ziemi oraz glebę. Drzewa przeciwdziałają erozji gleb i stepowieniu krajobrazu oraz pełnią rolę w oczyszczaniu gleb z substancji chemicznych.

8.1.6. Oddziaływanie na krajobraz

W wyniku zalesienia krajobraz do tej pory rolny, stopniowo przekształci się w krajobraz leśny. W zależności od posadzonych gatunków może to być krajobraz lasów liściastych lub iglastych. Proces dorastania lasu potrwa wiele lat, tak więc można jest mówić o oddziaływaniu długoterminowym, stałym oraz bezpośrednim. Zagospodarowanie obszaru projektu zmiany studium zgodnie z przeznaczeniem i określonymi warunkami, nie spowoduje znacznych, niekorzystnych zmian w krajobrazie, wręcz przeciwnie - wyrównanie granicy polno-leśnej, może mieć korzystny wpływ na krajobraz.

8.1.7. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

W granicach obszaru objętego zmianą studium w Rzepczynie brak jest zidentyfikowanych stanowisk archeologicznych. Nie można jednak wykluczyć ich odkrycia w przyszłości. Przestrzeganie zapisów zawartych w projektowanym dokumencie oraz przepisów odrębnych daje gwarancję, że nie zaistnieją negatywne oddziaływania na dobra kultury stwierdzone w granicach obszaru zmiany studium.

8.1.8. Oddziaływanie na klimat akustyczny

Wprowadzenie zadrzewień nie będzie miało wpływu na klimat akustyczny.

8.1.9. Oddziaływanie odpadów

Wprowadzenie zadrzewień nie będzie miało wpływu na produkcję odpadów.

8.1.10. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska przez poważną awarię rozumie się „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem”. Nie przewiduje się możliwości wystąpienia poważnych awarii na analizowanym terenie.

8.2. Oddziaływania skumulowane

Oddziaływania skumulowane, to suma oddziaływań różnych rodzajów działalności i zamierzeń rozpatrywana łącznie, także z oddziaływaniami istniejącymi wcześniej. Mogą one powodować zmiany zachodzące na danym terenie w różnych okresach. Dlatego też negatywny wpływ na jeden z czynników, może przejawiać się pogorszeniem stanu całego ekosystemu. Wzajemne

wzmacnianie występujących oddziaływań w danym środowisku powoduje, że łączny efekt jest większy od sumy efektów ich działania oddzielnego. Oddziaływanie skumulowane nowych inwestycji może być rozpatrywane przez ocenę dotychczasowych aktywności i sposobu użytkowania terenu.

Nie przewiduje się występowania oddziaływania skumulowanego wynikającego z zalesienia analizowanego obszaru.

8.3. Obszary problemowe

W granicach obszaru zmiany studium oraz w najbliższym sąsiedztwie nie występują obszary problemowe ze względu na środowisko przyrodnicze.

9. Oddziaływanie na obszary chronione

9.1. Obszary Natura 2000

Specjalny obszar ochrony siedlisk „KARSIBÓRZ ŚWIDWIŃSKI” PLH320043

Ogólna charakterystyka obszaru:

- powierzchnia - 588 ha, śr. wysokość 125 m n.p.m.;
- nazwa regionu biogeograficznego – kontynentalny;
- klasy siedlisk:
  - lasy iglaste 44%;
  - lasy liściaste 6%;
  - lasy mieszane 49%;
  - siedliska rolnicze (ogólnie) 1%.

Obszar obejmuje kompleks borów i brzezin bagiennych na dużym złożu torfu wysokiego - dawne torfowisko wysokie Klęcko, należące do typu kopoluowych torfowisk bałtyckich oraz dwa typowe jeziora dystroficzne i fragmenty mszarów regenerujące się w potorfiach.

Na torfowisku istnieje dawny, obecnie niedrożny system odwadniająca. Kompleks okolony jest kwaśnymi buczynami.

Największą wartość przedstawia rozległy kompleks borów bagiennych, choć jest znacznie przekształcony. Stwierdzono tu siedliska przyrodnicze z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG zajmujące ponad 90 % obszaru.

Zagrożenie - odwodnienie i przesuszenie torfowiska, zarastanie otwartych mszarów.

W obrębie obszaru - Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy "Karsibór" (585 ha).

Własność Skarbu Państwa w 100 %, w zarządzie Lasów Państwowych - Nadleśnictwo Świdwin.

W obrębie gminy Brzeżno znajduje się cały obszar chroniony.

Typy siedlisk wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG:

- naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne;
- torfowiska przejściowe i trzęsawiska;
- kwaśne buczyny;
- żyzne buczyny;
- grąd subatlantycki;
- pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy;
- bory i lasy bagienne.

Ptaki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG - bielik zwyczajny, żuraw zwyczajny, dzięcioł czarny, muchołówka mała.

Regularnie występujące ptaki migrujące niewymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG - gągoł.

Ssaki wymienione w załączniku II dyrektywy Rady 92/43/EWG - wydra europejska.

Bezkęgowce wymienione w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG – zalotka większa.

W obszarze chronionym obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia określone w ustawie o ochronie przyrody i innych przepisach odrębnych.

Obszar zmiany studium w Rzeczynie zlokalizowany jest w odległości ok. 1 km na południowy wschód od w/w obszaru Natura 2000. Teren opracowania posiada powiązania z obszarem chronionym poprzez las z którym graniczy.

Specjalny obszar ochrony siedlisk „DORZECZE REGI” PLH 320049

W obrębie gminy ten obszar ochronny zajmuje około 331 ha i obejmuje doliny Regi i Starej Regi wraz z bezpośrednio przyległymi do nich terenami przykrawędziowymi.

Ogólna charakterystyka obszaru:

- powierzchnia 14 828 ha;
- nazwa regionu biogeograficznego – kontynentalny;
- klasy siedlisk:

- lasy iglaste 19 %;
- lasy liściaste 38 %;
- lasy mieszane 21 %;
- siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie) 15 %;
- siedliska rolnicze (ogólnie) 5 %;
- wody śródlądowe (stojące i płynące) 2 %.

Obszar obejmuje swymi granicami dolinę Regi od Trzebiatowa do jej obszarów źródłowych oraz szereg dolin dopływów: Starej Regi, Brzeźnickiej Węgorzy, Piaskowej, Sępólnej, Uklei, Rekowy i Mołstowej.

Z łącznej długości 172 km, w obszarze znajduje się ok. 160 km długości Regi. Przez obszar obejmujący 15,2 tys. ha przepływają wody ze zlewni obejmującej 272,5 tys. ha.

Granice obejmują doliny rzeczne (dno wraz ze zboczami) z wyłączeniem terenów z zabudową, w obrębie których obszar ogranicza się w zasadzie do koryta rzecznoego.

W niektórych miejscach granice obszaru wychodzą poza dolinę rzecznoą w celu włączenia przylegających do doliny wyjątkowo cennych kompleksów siedlisk przyrodniczych zwykle bagiennych (np. okolice jeziora Ołużna gm. Świdwin, torfowiska k. Międzyrzecza gm. Sławoborze) lub leśnych (np. kompleks leśny m. Rycerzewkiem i Jeleninem gm. Ostrowice). Dolina rzecznoa jest w ogromnej większości mozaiką terenów leśnych i rolniczych, przerwaną kilkoma zespołami zwartej zabudowy miejskiej: Świdwina, Łobza, Reska, Gryfic. Sama rzeka przegrodzona jest w kilku miejscach zabudową hydrotechniczną, co powoduje, że na ponad 2/3 długości rzeki niedostępna dla ryb wędrownych.

W obrębie obszaru w górnej części doliny Regi znajdują się dobrze zachowane kompleksy źródłiskowe, wilgotne i świeże łąki oraz jeziora rozrzucone wśród lasów. Na zboczach doliny w wielu miejscach wykształca się kwaśna buczyna i grądy subatlantyckie.

W środkowym odcinku dolina przecina tereny morenowe o zróżnicowanej rzeźbie terenu. Na dnie doliny wykształcają się tu miejscami rozległe lasy łąkowe i torfowiska. Na zboczach dolin liczne są kompleksy źródłiskowe. W dolnym biegu Regi dolina przecina tereny głównie rolnicze obejmując duże powierzchnie łąk i zbiorowisk zaroślowych.

Rega jest jedną z najdłuższych polskich rzek wpadających bezpośrednio do Bałtyku, zachowując jednocześnie prawie w całej swej długości charakter cieku łososiowego. Charakterystyka morfologiczna tej rzeki sprawia, że znajdują tam dobre warunki bytowania ryby łososiowate i karpowate reofilne. Dorzecze Regi jest przy tym niejednorodne pod względem stopnia przekształceń antropogenicznych. Dolny bieg rzeki został silnie zmieniony przez melioracje, a przede wszystkim zabudowę hydrotechniczną; cechy rzeki o naturalnym przebiegu zauważalne są dopiero powyżej miejscowości Resko. Szczególnego znaczenia nabierają w tej sytuacji dopływy Regi, które w ogromnej większości pozostawiono w stanie pierwotnym, co pozwala egzystującym tam populacjom ryb na zachowanie dobrostanu.

Rega ma ogromne znaczenia, jako nieliczna z polskich rzek, do których na tarło wchodzi łoś. Niestety zabudowa hydrotechniczna głównego koryta i części dopływów sprawia, że łoś podczas swojej wędrówki dopływa tylko do okolic Rejowic na Redze oraz Rzesznikowa na Mołstowej, natomiast, co bardzo ważne, w całości dostępna jest dla niego Struga Lubieszowska, gdzie zresztą notuje się co roku sporą liczbę gniazd tarłowych, poza tym znane tarliska znajdują się jeszcze w Redze poniżej zapory w Rejowicach, a także w Gryficach pod zaporą i Trzebiatowie (między mostami i przy ujściu młynówki) oraz w Mołstowej w okolicy ujścia potoku Brodziec. Typowo górski charakter dopływów i górnego odcinka koryta Regi sprawia, że świetne warunki do bytowania i rozmnażania mają tam głowacz białopłetwy i minogi, natomiast miejsca o twardym, piaskowym dnie, ale z dużo wolniejszym przepływem chętnie zasiedlają kozy i larwy minogów.

W obszarze występuje w sumie 15 siedlisk przyrodniczych zajmujących ponad 30% powierzchni obszaru. Obszar jest ważną ostoją występującego w obrębie Polski w zasadzie tylko w województwie zachodniopomorskim grądu subatlantyckiego. Jest tu ponad 1.300 ha tego siedliska - 8,4 % obszaru, co stanowi ok. 16 % grądów subatlantyckich chronionych w sieci Natura 2000 w Polsce i ponad 6 % zasobów tego siedliska w kraju). Obszar jest także ważny dla osiągnięcia odpowiedniej reprezentatywności i regionalnej zmienności lasów łąkowych (prawie 1.700 ha - 10,8 % obszaru).

Mimo niewielkiego udziału procentowego, relatywnie duże powierzchnie, kluczowe w kontekście zmian dokonywanych w skali województwa ma ten obszar dla takich siedlisk jak: torfowiska przejściowe (95,8 ha), lasy bagienne (68,3 ha) i dąbrowy śródładowe (367,7 ha). Podkreślić też należy bogactwo florystyczne i faunistyczne doliny, co poświadczają długie listy gatunków ważnych (rzadkich i zagrożonych).

Mimo zabudowy hydrotechnicznej przegradzającej rzekę na przeważającej długości koryto rzeczne ma naturalny charakter podobnie jak cały krajobraz znacznej części doliny. Dolina stanowi korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym.

Problemem w zachowaniu funkcji korytarza ekologicznego (powiązań i integralności obszaru) jest zabudowa hydrotechniczna rzeki oraz przerywające pasma naturalnych siedlisk obszary miejskie. Rzeka pełni ważne funkcje rekreacyjne, jako szlak kajakowy i miejsce połowów wędkarskich. Niewłaściwe użytkowanie (nadmierne, niekontrolowane) stanowić może problem w ochronie siedlisk i gatunków. Brak formalnych form ochrony przyrody, w szczególności rezerwatów, skutkuje brakiem warunków do zachowania w pełni naturalnych cech niektórych siedlisk, zwłaszcza leśnych.

W obrębie gminy Brzeżno tereny chronione obejmują doliny rzek Rega i Stara Rega oraz do nich bezpośrednio przyległe.

Obszar zmiany studium w Słonowicach graniczy „przez drogę” z w/w obszarem chronionym, realizacja ustaleń zmiany studium (wprowadzenie granic złóż oraz terenów i obszarów górniczych) nie wpłynie negatywnie na w/w obszar.

9.2. Obszar Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie”

W gminie Brzeżno obszar ochronny zajmuje około 700 ha, obejmuje północno-zachodni fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie”, który został utworzony w 1975 r. służącego ochronie najcenniejszej, pod względem geograficznym i przyrodniczym części Pojezierza.

Celem utworzenia obszaru jest ochrona krajobrazu i naturalnych walorów środowiska przyrodniczego pojezierza Drawskiego. Obszar częściowo pokrywa się z terenem Drawskiego Parku Krajobrazowego, charakteryzuje się malowniczym krajobrazem polodowcowym z dużą ilością jezior, oczek wodnych i cieków wodnych położonych w zagłębieniach i dolinach. Na terenie obszaru chronionego krajobrazu występują liczne osobliwości florystyczne i faunistyczne oraz krajobrazowe.

Znajduje się tu największy zbiornik wodny w gminie, będący jednocześnie największym i najczystszy akwenem w powiecie świdwińskim - prawie stu hektarowe jezioro Klęckie. Składa się ono z trzech polodowcowych, połączonych wąskimi przesmykami jezior, z których największe osiąga głębokość 14 metrów. Wśród ichtiofauny jeziora Klęckiego spotyka się okazałe płocie, leszcze, okonie i szczupaki.

Na terenie gminy OChK zajmuje około 700 ha, z czego lasy pokrywają prawie połowę.

W obszarze chronionym obowiązują nakazy i zakazy określone w uchwale Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 66, poz. 1804 z późn. zm.).

Obszar zmiany studium w Rzepczynie zlokalizowany jest w odległości ok. 1 km na południowy wschód od w/w obszaru Natura 2000. Teren opracowania posiada powiązania z obszarem chronionym poprzez las z którym graniczy.

9.3. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Karsibór”

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe i estetyczne.

Na terenie gminy Brzeżno został wytyczony jeden zespół przyrodniczo-krajobrazowy – „Karsibór”. Powołany on został Uchwałą Rady Gminy w Brzeżnie Nr XXVII/118/97 z dnia 25.02.1989 r. Celem utworzenia ZPK „Karsibór” było zachowanie cennych ekosystemów torfowisk mszarnych wysokich i przejściowych z naturalnym zachowanymi zbiorowiskami, ochrona bioróżnorodności gatunkowej. W związku z tym obowiązują uwarunkowania zawarte w cytowanej uchwale.

ZPK „Karsibór” to rozległy kompleks obejmujący przede wszystkim grunty leśne (430,5 ha) oraz tereny nieleśne (154,2 ha). Największą część tego obszaru stanowią ekosystemy torfowisk wysokich i

przejściowych oraz ich fazy pośrednie, niewielkie powierzchnie zajmują torfowiska niskie. Ekosystemy bagienne powiązane są ze sobą zastoiskami wodnymi w postaci małych oczek lub jeziorzek, będących miejscem występowania rzadkich gatunków roślin.

Obszar zmiany studium w Rzepczynie zlokalizowany jest w odległości ok. 1 km na południowy wschód od w/w ZPK. Teren opracowania posiada powiązania z obszarem chroniony poprzez las z którym graniczy.

9.4. Użytek ekologiczny „Bagno”

Użytek ekologiczny zwany również „Mszarem na kopule”, o powierzchni ok. 10,06 ha. Ekosystem torfowiska kopolowego, cenne rośliny, ostoja zwierzyny. Celem ochrony są torfowiska mszarne, zanikające jeziora dystroficzne, mszary dywanowe, bór bagienny (wskazana zmiana formy ochrony – rezerwat przyrody).

Obszar zmiany studium w Rzepczynie bezpośrednio sąsiaduje z w/w UE. Projektowane zalesienie nie będzie miało negatywnego wpływu na obszar objęty formą ochrony.

10. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Ze względu na charakter zmian środowiskowych związanych z realizacją kierunków rozwoju sformułowanych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brzeźno oraz znaczną odległość terenu opracowania od granic lądowych państwa, nie wystąpią niekorzystne oddziaływania transgraniczne.

11. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmioty ochrony obszaru NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru

Ustalenia zmiany studium spełniają uwarunkowania wynikające z dążenia do zapewnienia właściwych standardów środowiskowych w zakresie poszczególnych komponentów środowiska. Planowane zmiany nie będą źródłem znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko, co wykazano we wcześniejszych punktach opracowania.

Z uwagi na niewielki zakres projektowanych zmian funkcjonalnych nie zachodzi konieczność wprowadzenia innych rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, gdyż stosuje się ją wtedy, gdy na skutek inwestycji, zachwiana zostanie równowaga w środowisku lub zostanie wyrządzona bezpośrednia, nieodwracalna szkoda.

Zainwestowanie nie wpłynie również na integralność obszarów Natura 2000 na terenie gminy oraz w jej otoczeniu oraz nie naruszy spójności sieci tych obszarów.

W związku z powyższym nie występuje konieczność podejmowania działań z zakresu kompensacji przyrodniczej zgodnie z zapisami ustawy o ochronie przyrody.

12. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w studium wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Zgodnie z art. 51 ust.2. pkt. 3b ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w planie miejscowym, podyktowany jest potrzebą ochrony obszaru Natura 2000.

Rozwiązaniem alternatywnym może być wariant zerowy, czyli odstąpienie od realizacji zainwestowania, co klóci się z wnioskiem Nadleśnictwa.

Ustalenia zmiany studium nie ingerują w sposób znaczący w tereny o wysokich walorach przyrodniczych, gdyż takie na obszarze opracowania nie występują oraz zawierają rozwiązania korzystne dla środowiska, nie ma więc potrzeby przedstawiania innych rozwiązań alternatywnych.

Oceniając wpływ rozwiązań zaproponowanych w dokumencie planistycznym na różne elementy środowiska, należy stwierdzić, że nie będą to oddziaływania znacząco negatywne, a więc rozwiązania te są dopuszczalne z punktu widzenia ochrony przyrody.

W trakcie sporządzania zmiany studium nie napotkano na trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

13. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

W celu analizy skutków realizacji postanowień zmiany studium pod kątem wpływu na środowisko, proponuje się przeprowadzenie - analizy oddziaływania ustaleń dokumentu na środowisko, poprzez okresowe badania stanu środowiska;

Częstotliwość przeprowadzania analizy, powinna być uwarunkowana częstotliwością badania aktualności kierunków polityki przestrzennej zawartej w zmianie studium. Zgodnie z art. 32. ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wyniki omawianych analiz powinny być przekazywane, co najmniej raz w czasie trwania kadencji Rady Gminy.

14. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Brzeźno.

Celem wykonanej prognozy było określenie wpływu projektowanych ustaleń zmiany studium na poszczególne elementy środowiska. W tekście oraz na rysunku Studium wprowadzono następujące zmiany:

- w północnej części gminy (obręby Pótlchleb, Wilczkowo, Koszanowo, Chomętowo) wprowadzono granicę obszaru powierzchni ograniczającej od lotniska wojskowego Świdwin (kompleks wojskowy K-6019 Świdwin);
- przeznaczono pod zalesienie działkę nr 140/2 obręb Rzepczyno;
- ujawniono złoża kruszyw naturalnych Słonowice I, II, III oraz teren i obszar górniczy Słonowice III.

Zmiany uzasadnione są wnioskami Nadleśnictwa Świdwin, Sztabu Wojska Polskiego oraz przepisami odrębnymi Prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje zagadnienia związane z problematyką ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, ochroną zdrowia mieszkańców, kształtowaniem i ochroną walorów krajobrazowych. Prognoza analizuje stan funkcjonowania środowiska i jego poszczególnych elementów. Ponadto zawiera informacje o przewidywanych przyrodniczych skutkach gospodarowania przestrzenią, związanych z ustaleniami projektu zmiany studium.

Obszar opracowania zmiany studium objęty jest ustaleniami:

- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Brzeźno (uchwała nr XXVII/117/97 z dnia 12 grudnia 1997 r.) – Słonowice oraz Rzepczyno;
- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Brzeźno dla wsi Słonowice (uchwała nr VI/28/2003 z dnia 28 marca 2003 r.) – Słonowice.

Oba plany przeznaczają analizowany obszary pod lokalizację upraw rolnych.

Działka nr 140/2 obręb Rzepczyno położona jest po wschód od zabudowań wsi. Działka ta pokryta jest gruntami ornymi klasy RIVa, RIVb, RV oraz gruntami leśnymi (Ls IV). Z trzech stron opisywany teren graniczy z lasem. Najbliższe zabudowania mieszkalne znajdują się w odległości ok 180 m na zachód (dz. nr 111 – zabudowa zagrodowa). Analizowany teren znajduje się w całości w granicach obszaru specjalnej ochrony Natura 2000 „Ostoja Drawska” (PLB320019).

Działka nr 272/9 obręb Słonowice położona jest pomiędzy wsiami Słonowice oraz Pótlchleb. Obszar ten w większości stanowią użytki rolne – grunty orne klas RIVa, RIVb, RV oraz łąki łV. W południowej części działki znajdują się niewielkie płyty obniżenia terenu na których znajdują się niewielkie płyty zadrzewień oraz zakrzaczeń. Nieużytki te, w szczególności podczas okresów opadów wypełniają się wodą. Od zachodu do terenu objętego zmianą studium przylega droga wojewódzka, natomiast od wschodu obszar ten sąsiaduje z terenem lokalizacji farmy elektrowni wiatrowych. Teren opracowania w całości położony jest poza granicami obszarów chronionych ustanowionych na podstawie przepisów odrębnych dotyczących ochrony przyrody.

Nie przewiduje się oddziaływań powodujących zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, zagrożenia dla obszarów cennych przyrodniczo. Planowane przedsięwzięcie, przy zastosowaniu się do zapisów studium oraz w dalszej kolejności planu miejscowego i przepisów odrębnych, nie spowodują znacząco negatywnych oddziaływań na środowisko. Ich oddziaływanie można określić jako pozytywne w związku z przekształceniem gruntów rolnych w las. Pozostałe zmiany wprowadzone w studium wynikają z przepisów odrębnych i nie będą skutkowały zmianami funkcji poszczególnych terenów.

Nie przewiduje się występowania oddziaływania skumulowanego wynikającego z zalesienia analizowanego obszaru oraz ujawnienie granic złóż, terenów oraz obszarów górniczych.

W granicach obszaru zmiany studium oraz w najbliższym sąsiedztwie nie występują obszary problemowe ze względu na środowisko przyrodnicze.

Obszary objęte analizą posiadają powiązania z częścią obszarów chronionych z sąsiedztwa, jednak nie przewiduje się negatywnego oddziaływania te obszary.

Nie przewiduje się występowania oddziaływania transgenicznego na środowisko z uwagi na charakter projektowanych zmian w środowisko oraz odległość od granic państwa. Nie przewiduje się również konieczności podejmowania działań z zakresu kompensacji przyrodniczej zgodnie z zapisami ustawy o ochronie przyrody.

15. Spis załączników

- 1) Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brzeźno – Słonowice
- 2) Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brzeźno – Rzepczyno

16. Spis rysunków

RYSUNEK 1. LOKALIZACJA OBSZARU OPRACOWANIA ZMIANY STUDIUM W OBRĘBIE RZEPCZYNO (ŹRÓDŁO: GEOPORTAL.GOV.PL)	9
RYSUNEK 2. LOKALIZACJA OBSZARU OPRACOWANIA ZMIANY STUDIUM W OBRĘBIE SŁONOWICE (ŹRÓDŁO: GEOPORTAL.GOV.PL).....	10
RYSUNEK 3. WIDOK NA POŁUDNIOWY FRAGMENT OBSZARU OPRACOWANIA W SŁONOWICACH	11
RYSUNEK 4. WIDOK NA CENTRALNĄ CZĘŚĆ OBSZARU OPRACOWANIA W SŁONOWICACH	11

17. Spis tabel

TABELA 1. CHARAKTERYSTYKA KLIMATU GMINY BRZEŻNO (ŹRÓDŁO: „KLIMAT WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO”).....	15
TABELA 2. DOPUSZCZALNE POZIOMY HAŁASU GENEROWANE PRZEZ DROGI (ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA W SPRAWIE DOPUSZCZALNYCH POZIOMÓW HAŁASU W ŚRODOWISKU).....	18
TABELA 3. DOPUSZCZALNE POZIOMY HAŁASU GENEROWANE PRZEZ POZOSTAŁE OBIEKTY I DZIAŁALNOŚCI BĘDĄCE ŹRÓDŁEM HAŁASU (ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA W SPRAWIE DOPUSZCZALNYCH POZIOMÓW HAŁASU W ŚRODOWISKU).....	18